

COMPUTERWORLD SZÁMÍTÁSTECHNIKA

CD-MELLÉKLETTEL

NEMZETKÖZI INFORMATIKAI ÉS ÜZLETI HETILAP ALAPÍTVÁ 1969 WWW.COMPUTERWORLD.HU 2004. JANUÁR 20. XIX. ÉVFOLYAM 4. SZÁM

HP kontra illegális zene

A HP ezután határozottan fellép az illegális zeneterjesztés ellen **6. oldal**

Első közös Konica Minolta

A Konica Minolta januárban bemutatta első közös lézernyomatóját **15. oldal**

Mobil számhordozhatóság

Az amerikai előfizetők már megtarthatják telefonszámukat **21. oldal**

Üzlet és innováció

A hazai cégek mostantól támogatással juthatnak az amerikai piacra **26. oldal**

NOVELL CD-MELLÉKLET, 3.

A Számítástechnika januári CD-mellélete, amely a Novell Hálózati Alapsomag 3. CD-je, az egyik legelterjedtebb csoportmunkaszoftvert, a GroupWise-t tartalmazza. A Novell Hálózati Alapsomagot kisvállalatok számára optimalizálták; három felhasználó ingyen használhatja, és egy teljes értékű informatikai hálózat kiépítését teszi lehetővé.

DÉLKELET-ÁZSIAI KÉPESLAP

Kovács Kálmán informatikai és hírközlési miniszter az ázsiai térséggel való kormányzati és gazdasági kapcsolatok további élénkítése érdekében népes delegációval Délkelet-Ázsiába utazott. A küldöttség Malajziában és Szingapúrban az élenjáró IT-technológiákat és alkalmazásokat tanulmányozta, illetve áttekintette az üzleti és befektetési lehetőségeket. Ezekről a tárgyalásokról kérdeztük Kóka Jánost, az IVSZ elnökét.

(Cikkünk a 4. oldalon)

MINDÖRÖKKÉ REPÜLÉS

Repülőterek és leszállópályák, turbínák és ke-rozin, pilóták és kapitányok, az elmaradhatatlan fekete, dobozszerű táskákkal. Ezekben vagy 20 kilónyi térképet és kézikönyvet cipelnek.

Bár a modern gépek fedélzeti számítógépei sok feladatot elvégeznek a navigációtól a hajtóművek kezeléséig, vannak olyan számítások, amelyeket a földi személyzet még ma is papírral és ceruzával végez.

(Cikkünk a 24. oldalon)

Működik a számhordozhatóság

E hét közepén kötik át az első előfizetők vonalait, akik megtartják régi hívószámukat. Az első időszakban várhatóan csak a nagy forgalmú üzleti felhasználók cserélnek majd szolgáltatót

Előírja a számhordozhatóságot az új elektronikus hírközlési törvény, s ennek alapján a földrajzi előfizetői számok hordozhatóságát január elsejétől, a nem földrajzi számok (például ingyenes zöldsám), illetve a mobil-telefonszámok hordozhatóságát pedig május elejétől kell a távközlési szolgáltatóknak biztosítani. A szabályozástól a szaktárca azt várja, hogy megelénkül a verseny a távközlési piacon; a tapasztalatok szerint ugyanis a szolgáltatóváltás legfőbb visszatartó ereje éppen az volt, hogy az előfizetők nem viheték magukkal a régi hívószámukat.

A váltás költségei, illetve az adminisztráció a távközlési társaságokat terheli, az előfizetőnek csupán egy nyomtatványt kell kitöltenie új szolgáltatójánál. Ha az előfizetőnek nincs számlatartozása, akkor a szerződéskötés utáni 15 napon belül szolgáltatót válthat, és ezt 30 naponként újra megteheti. A hatályban levő kormányrendelet szerint az új szolgáltató ma még nem térhet el a korábbi díjaktól, májustól viszont gondoskodnia kell arról, hogy a hívó fél a hívás megkezdése előtt tájékozódhasson, melyik szolgáltató hálózatában végződik a hívás és annak milyen tarifája van.

A Nemzeti Hírközlési Hatóságtól kapott tájékoztatás szerint a múlt hét közepéig két bejelentés érkezett, hogy a szolgáltatót váltó előfizető megtartja

számát. Elsőként a GTS-Datanet tette közzé, hogy szerződést kötött egy budapesti székhelyű kft.-vel, *Mártity Zóráttól*, a GTS-Datanet marketingvezetőjétől megtudtuk, hogy az első telefonszámát megtartó ügyfelük ISDN30 vonalat használ. A marketingvezető szerint már sok érdeklődő jelentkezett náluk, így várhatóan a közeljövőben újabb ügyfelekkel szerződhetnek. A GTS-Datanet nem határozta meg az új előfizető várható telefonszámlájának összeghatárát, amely felett foglalkoznak az igényekkel, hanem egyé-
dileg vizsgálja azokat.

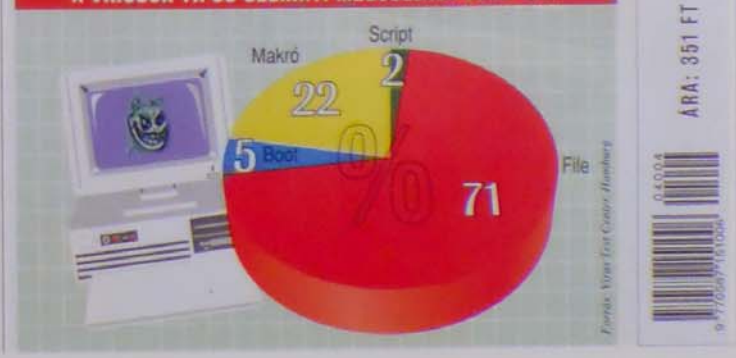
Információink szerint a PanTel a hét közepén jelenti be, hogy bekötötte a számát megtartó első ügyfelét. *Dusnoki Ti-*

bor kommunikációs menedzser kérdésünkre elmondta, hogy elég sok szerződés vár aláírásra, s úgy látják, február elejétől több új előfizetőről számolhatnak be. A PanTel egyelőre csak olyan üzleti ügyfelekkel szerződik, amelyeknek havi telefonszámlája eléri a 300 ezer forintot.

A Matávnál egyelőre még nem állnak sorba, hogy szolgáltatót váltsanak – mondta *Bölcskei Imre*, a Matáv szabályozási igazgatója. Hozzátette: az eddigi esetekben már megállapodtak az új szolgáltatókkal, és ennek a hétnek a közepén megtörténik az első számhordozás. A Matáv igazgatója szerint a szolgáltatót váltó ügyfelek száma nem lesz nagy ez első időszakban, mivel az alternatív szolgáltatók főleg a nagy forgalmú céges ügyfeleket akarják magukhoz csábítani.

MOZSIK TIBOR

A VÍRUSOK TÍPUS SZERINTI MEGOSZLÁSA 2003-BAN

ÁRA: 351 FT

Informatikai írástudás ECDL

Akkreditált ECDL oktatócsomag

A 2004. február 1-től érvényes **új ECDL követelményrendszernek** megfelelő oktatócsomagot iskolák, oktatóközpontok és egyéni tanulók számára ajánljuk. A tananyag és a feladatok a **füzetekben**, a képes illusztrációk és a példamegoldások a **cd-romokon** találhatóak.

Tartalom: 7 füzet, 2 cd-rom, ajándék mappa
Ára: 14.990 Ft

Krea Kft.
1034 Bp. Szőlő u. 21.
Tel.: 387-2557 Fax: 260-5570
E-mail: krea@krea.hu
Honlap: www.krea.hu

04007

Vállalati portálok

Belépés a szervezet hatékony működésének külső és belső kapuin

IIR-Szakkonferencia

Thermal Hotel Margitsziget

Workshop:

A vállalati portál kiépítése, üzemeltetése - projekt tapasztalatok
2004. január 29.

Tel.: 06/1/459-7300

Web: www.iir-hungary.hu

Email: conference@iir-hungary.hu

The World's Leading Conference Company
Institute for International Research

04013

2004: a fellendülés és átrendeződés éve a

KÁRTYAPIACON?

2004. február 3-4.

Workshop:

Marketingkérdések a kártyaüzletágban
2004. február 5.

Thermal Hotel Margitsziget

Email: conference@iir-hungary.hu

Web: www.iir-hungary.hu

Tel.: 06/1/459-7300

IIR-Szakkonferencia

The World's Leading Conference Company
Institute for International Research

04014

Merevlemez telefonba

A világ jelenleg legkisebb merevlemezének prototípusát mutatta be a Toshiba a Las Vegas-i CES rendezvényen. A roppant apró adattárolót mobiltelefonokba, hordozható zenelejátszóba szánja a japán cég az év végétől. A 10 gramm tömegű meghajtó szélessége és hossza azonos az SD (Secure Digital) memóriakártyákéval, vastagsága pedig 1 mm. A végső kiszerelés vastagsága 3,3 mm. Az adattároló lemez átmérője pedig csak 0,85 col. A prototípus adattárolási kapacitása 2 gigabájt, de a Toshiba szerint ez év közepére már bemutathatják a 4 gigabájtos változatot is, sőt 2005-re a 10 gigabájtost prognosztizálják! A végső mintadarabokat ez év közepétől szállítja a Toshiba, a kész, kereskedelmi példányok év végére várhatók.

www.szt.hu/cikkek/1inch_hdd

www.szamitastechnika.hu

együttműködésben a FigyelőMűvel

2004. JANUÁR 20.

Új Memory Stick Pro

A Las Vegas-i Consumer Electronics Show (CES) alkalmából mutatta be új, nagy kapacitású memórialapkját a SanDisk. A 2 gigabájtos Memory Stick Pro lapka pillanatnyilag a legnagyobb kapacitású ilyen kategóriájú termék a világon, adattárolási mennyisége kétszerese a jelenleg kapható termékeknek. Az új termék ára várhatóan elég magas, 1000 dollár körüli lesz. Ugyancsak a kiállításon jelentette be a SanDisk a Memory Stick Pro Duo kártyaváltozatot is. Jellemzője, hogy fizikailag rövidebb kialakítású, mint a klasszikus Memory Stick Pro, így olyan helyeken is alkalmazható, ahol nincs elég hely a teljes hosszúságú kártyaolvasó beépítésére. Az első negyedévből kerülnek forgalomba a 256 és az 512 megabájtos Duo lapkák 105, illetve 225 dolláros áron.

www.szt.hu/cikkek/duo

TARTALOM 4. HÉT

AKTUÁLIS

- 4 DÉLKELET-ÁZSIAI KÉPESLAP
- 4 VÁLLALATI PORTÁLOK (VASS ENIKŐ)
- 4 ÚJ EGYÜTTMŰKÖDÉS
- 4 CÉGVILÁG
- 5 AZ SAP EREDMÉNYEI
- 5 JAVA A MARSON
- 5 IVSZ-SAROK
- 6 INGYENES NOVELL-MEGOLDÁSOK KISVÁLLALATOKNAK – 3. RÉSZ (MAKK ATTILA)
- 6 HP KONTRA ILLEGÁLIS ZENE (BARABÁS BALÁZS)
- 6 A MOBILITÁS JEGYÉBEN
- 7 ATI ALAPÚ KREATÍV KÁRTYÁK (MUNKATÁRSUNKTÓL)
- 7 REPÜLŐJEGY-VÁSÁRLÁS MOBILLAG (VASS ENIKŐ)
- 7 UTASBIZTOSÍTÁS SMS-SEL (MUNKATÁRSUNKTÓL)
- 7 TOVÁBBRA IS MOBILTILALOM
- 8 ITT AZ ÚJ APPLE XSERVE G5 KISZOLGÁLÓ (GYÖRGY GYÖRGY)

- 8 APPLE-HP EGYÜTTMŰKÖDÉS
- 9 VENDÉGVÉLEMÉNY ÁRAMSZÜNET (BIRÓ VIKTOR)
- 9 AXAPTA AZ SVT-WAMSLERNÉL
- 9 DIGITÁLIS OTTHONOK (MUNKATÁRSUNKTÓL)

TERMÉK ÉS TECHNOLÓGIA

- 10 ÁRAM MINDENÁRON *Hajlamosak vagyunk elfeledkezni róla: ha nincs áram, mit sem érnek csodagépeink* (MAKK ATTILA)
- 12 SZEMÉLYRE SZABOTT VÉDELME (CSÓRIÁN SÁNDOR)
- 14 VÍRUSHELYZET – DECEMBER (LEITOLD FERENC)
- 15 HAZAI PIAC
- 15 NAGYON KICSI CANON KAMERA
- 15 ELSŐ KÖZÖS KONICA MINOLTA (CSÓRIÁN SÁNDOR)
- 16 HÍREK
- 16 FOGYÓKURÁN A VAJO
- 16 AZ OPTERON TERÁPIÁJA
- 16 OLVASÓI LEVÉL
- 17 INTERNETES RENDSZER A BOEING GÉPEIN
- 17 RÁDIÓ ÉS TELEFON (TRAUTMANN BALÁZS)
- 17 ÚJ MÓDSZER...
- 17 SONY MINIDISC
- 17 GYENGE A WORD JELSZÓVÉDELME
- 17 A MÉH DNS-LÁNCA A VILÁGHÁLÓN (HORVÁTH ADÁM)

TRENDEK ÉS MEGOLDÁSOK

- 18 INFOPIAC: STRATÉGIÁK ÉS MILLIÁRDOK *A hazai infokommunikációs piac elmaradottságát még 2002-ben is milliárdokban mérték* (BÖHM MÁRIA)
- 20 MILLIÁRDOK VÁRÓLISTÁN *A BellResearch felmérése szerint az informatikai cégek bevételeinek egyharmada az államigazgatási szféra beruházásaiból származott* (MOZSIK TIBOR)
- 21 TELEKOMMUNIKÁCIÓ *MOBIL SZÁMHORDOZHATÓSÁG AMERIKAI MÓDRA* *Az Egyesült Államokban nagy visszhangot keltett, hogy hatályba léptek a helyi számok hordozhatóságáról szóló távközlés-politikai szabályok* (CRAIG J. MATHIAS)
- 22 CHIP A BOCIBAN
- 22 HÁLÓZAT TÉVÉZETÉKEKEN
- 22 IDÉN NÖVEKEDÉS VÁRHATÓ (TRAUTMANN BALÁZS)

INFORMÁCIÓ ÉS TÁRSADALOM

- 24 MINDÖRÖKKÉ REPÜLÉS *A százéves motoros repülés „örökre” összezsugorította a világot* – írta Bill Gates a Wright fivérek találmányáról a Time magazinban (BARABÁS BALÁZS)
- 26 ÜZLET ÉS INNOVÁCIÓ *Mivel foglalkozik az Egyesült Államokban a Magyar Technológiai Központ? Gönzci András üzletfejlesztési igazgató válaszolt lapunk kérdéseire* (BARABÁS BALÁZS)

lágot” – írta Bill Gates a Wright fivérek találmányáról a Time magazinban (BARABÁS BALÁZS)

26 ÜZLET ÉS INNOVÁCIÓ Mivel foglalkozik az Egyesült Államokban a Magyar Technológiai Központ? Gönzci András üzletfejlesztési igazgató válaszolt lapunk kérdéseire (BARABÁS BALÁZS)

...megegyezéssel zárult az ázsiai kormányzatok, szervezetek, vállalatok és nem kormányzati szervezetek háromnapos tanácskozása, amely a nyílt forráskódú programok elterjedését akarta elősegíteni.

A nézőpontok különbözősége miatt az eredeti tervzetből kikerült a nyílt forráskódú alkalmazások „támogatása”; a jelen lévő megfigyelők szerint ennek oka elsősorban a Microsoft és több más amerikai szoftverfejlesztő cég ellenállása...

www.szt.hu/cikkek/tokio (2003. 01. 21.)

CÉGVILÁG

A **DELL** és a **HP**, a két legnagyobb amerikai PC-gyártó közölte, hogy támogatja a nagyobb tárcapacitású új DVD-szabványt, amely mögött már 10 nagy elektronikai cég áll. A Blu-ray technológia mintegy négyórányi tévműsor rögzítését teszi lehetővé egyetlen szabványos méretű DVD-lemezen. „A HP úgy véli, hogy a Blu-ray Disc a leginkább fogyasztóbarát technológia, így a legkézenfekvőbb választás is az új generációs hordozható tároláshoz” – mondta *John Romano*, a HP alnöke.

Bejelentette a **HP**, hogy ezentúl jobban oda fog figyelni szellemi tulajdonára; ez a figyelem azonban nem a termékek felhasználóira, hanem kizárólag a HP technológiáján alapuló termékek forgalmazó gyártók felé irányul. Ennek érdekében létrehozott egy központi IP-licenyszervezetet. A HP úgy időztette bejelentését, hogy az egybeessen az Egyesült Államok szabadalmi hivatala által összeállított top lista közzétételével. A HP ezen a listán korábbi 9. helyről az 5. helyre lépett előre, mivel 2003-ban – annak ellenére, hogy 4 milliárd dolláros évi kutatás-fejlesztési kerete évek óta lényegében stagnál – 1759 szabadalma volt. A legtöbb szabadalma tavaly is az IBM-nek volt.

Az **ORACLE** bejelentette, hogy *Larry Ellison* helyett *Jeff Henley*, az eddigi pénzügyi vezérigazgató-helyettes lesz a cég igazgatótanácsának elnöke. Ellison a jövőben a vezérigazgatói teendőket látja el. Ezzel egy időben *Safra Catzot* és *Charles Phillips*et nevezték ki cégeinké. Az Oracle-nek azóta nem volt elnöke, hogy 2000 júniusában *Ray Lane* átigazolt egy kockázati befektető céghez. Henley előléptetése után az Oracle most új pénzügyi vezetőt keres, és amíg nem találja meg az utódot, addig Henley látja el ideiglenesen a teendőket.

Mi történik a héten?

Január 22. Oracle Portál szeminárium Budapesten.
Információ: www.oracle.com

Január 26. A Hírközlési és Informatikai Tudományos Egyesület szemináriumai sorozata: a European Organization for Quality informatikai szakbizottsága, az NISZ minőségbizottsági szeminárium és az ISACA magyar fiókja budapesti közös rendezvénye. A témák: a SPAM-szűrésről a teljes tartalomértesítésről.
Információ: szeresi@erstobank.com

Január 27. A DIGITARI magán konferenciája Budapesten.
Információ: www.dig.hu

Január 27–29. Vállalati portálak – belépés a szervezet hatékony működésének kulcsa és belső kapu című szakmai rendezvény Budapesten.
Információ: www.ir-hungary.hu

Délkelet-ázsiai képeslap

Kóka János

(Folytatás az 1. oldalról) *Kovács Kálmán* informatikai és hírközlési miniszter Indonéziában a Kormányközi Gazdasági Vegyesbizottság magyar társelnökéért részt vett a testület ülésén, valamint a terveknek megfelelően *Kóka Jánossal*, az IVSZ elnökével és 14 magyar üzletemberrel együtt tárgyalásokat folytatott Jakartában az indonéz gazdasági koordinációs miniszterrel, a külügyminiszterrel, továbbá a munkaügyi, az egészségügyi és az információs technológiai tárca vezetőjével. Malajziában és Szingapúrban a világviszonylatban is élenjáró IT-technológiák és alkalmazások tanulmányozása, illetve az üzleti és befektetési lehetőségek áttekintése szerepelt a napirenden. *Kóka Jánost*, az IVSZ elnökét a látogatás közben kérdeztük a tárgyalásokról.

– *Milyen javaslatokkal érkeztek a körútra, mely célokot szeretnének elérni?*

– A Joint Business Council – JBC – célkitűzése a gazdasági kapcsolatok élénkítése és az elmozdulás az összességében jelenleg évi 170 millió dolláros szintről. A magyar export aránya ezen belül ugyanis elenyésző: 10 százalék.

Az informatika fontos terep mindannyiunk számára, és helyzetünkben adódóan hangsúlyozottan keressük itt a lehetőségeket. A fejlődésnek indult indonéz gazdaság számára Magyarország kapu lehet az EU felé, a magyar informatikai cégeknek pedig az itteni nagy horderejű fejlesztések (egészségügy, oktatás stb.) adhatnak hatalmas piacot. Miért ne exportálhatnánk például a különféle ágazati elektronikus rendszerek vagy a Sunlet fejlesztése kapcsán felhalmozott tudást Délkelet-Ázsiába? Ha ez lehetséges, miért ne Jakartában szerezzünk ilyen hídfőállást a magyar informatikai gazdaságnak?

– *A távlati együttműködés mellett szóba kerültek konkrét stratégiai tervek, közös vállalatok alapítása is?*

– Egyszerre még nem jutottunk el idáig, mert ez volt az első kapcsolatfelvételi közöttünk. Hivatalosan is megalapítottuk a Magyar–Indonéz Üzleti Tanácsot, amelyen *Eddy Sugiri* úrral, Indonézia egyik legjelentősebb informatikai cég-vezetőjével együtt elnöklünk. A kilátások igenesek biztatóak: ezekben a napokban kötetik meg egy sokmillió euró értékű energetikai szerződés és a delegáció ittléle alatt egyéb ígért kapcsolatok is kialakultak.

Vállalati portálok

Az IIR Hungary 2004. január 27. és 29. között rendezti meg a vállalati portálok témakörével foglalkozó konferenciáját és workshopját. A „Vállalati portálok – belépés a szervezet hatékony működésének belső és külső kapujáig” című rendezvényen a meghívott hazai szakemberek a vállalati portál értelmezését boncolgatták. A résztvevők megnézik, hogy a vállalatok hol tartanak a portálok kiépítése, üzemeltetése terén. A rendezvény két részből áll: az első két napon, január 27-én és 28-án előadások hangzanak el az adott témakörben, és január 29-én tartják a workshopot. A program szerint első nap *Piti Attila*, a MOL Rt. informatikai stratégiai vezetője arról tart előadást, hogy milyen típusú portálokat üzemeltethet egy vállalat. *Király Zoltán*, a MAV Rt. informatikai menedzsere a portál építéséhez, üzemeltetéséhez és fenntartásához szükséges infrastruktúrát ismerteti. Második nap többek között *Matkócs István*, az

eBusiness Budapest Részvénytársaság vezérigazgatójának előadása hangzik el, ő az e-kereskedelemlről és a vállalati portálokon át zajló B2B tevékenységről beszél. *Antal Lajos*, a KPMG informatikai kockázatelemzője a kényes vállalati információk felvetette biztonsági kérdésekről tart előadást. Harmadik nap a Carnation Rt. szakemberei jóvoltából gyakorlati tanácsokhoz juthatnak a résztvevők. A szakemberek a vállalati portál kiépítéséről, üzemeltetéséről beszélnek, és az egyes megvalósított projektek tapasztalatait is megosztják az érdeklődőkkel. Ismertetik a vállalati portál tervezési szakaszának menetét, a fejlesztés megvalósítását és a vállalati portál bevezetéséhez, folyamatos működtetéséhez kapcsolódó feladatokat.

VASS ENIKÓ

+online: www.ir-hungary.hu

ÚJ TIME@WORK VERZIÓ

A *time@work* PSA-megoldást 2001-ben kezdte forgalmazni az LLP-csoport. A cég fejlesztői azóta több újdonságot illesztettek a rendszerbe. A legfrissebb, 2.3-as verzió két legfontosabb újdonsága, a .Net technológiára épülő interfész és az új, projektorientált, böngésző alapú jóváhagyó rendszer.

– *Mennyiben értékelődik fel Magyarország az ázsiai országok szempontjából a május elsejei EU-esatlakozás után?*

– Szerintem nagyon felértékelődik, hiszen mi lehetünk a kapu számukra, vagyis nálunk ésszerű költségek mellett telepíthetnek olyan kiszolgálóegységeket, amelyeket valami miatt az unió határain belül kell elhelyezni. Ilyen okok lehetnek a fizikai közelség vagy olyan tevékenységek – bank, hadiipar, nemzetvédelmi projektek –, amelyek adatbázisai szabályozási okokból nem telepíthetők az unió határain kívülre.

– *Mi volt a legmegdöbbentőbb, legérdekesebb tapasztalat, olyan, amely merőben eltér a hazai IT-területen megszokott rendtől?*

– Itt is piacszerűen működik a gazdaság, ebben nincs nagy különbség. Kisebbségi verseny, alacsonyabbak a fejlesztői költségek, viszont szoftverfejlesztői kapacitás a magyar árak töredékéért vásárolható. Vannak azért lényeges különbségek: például, amíg mi a távközlés fejlesztésében már a szélessávú penetráció növelésére koncentrálnánk, az indonéz ágazati minisztérium legfőbb célkitűzése ezen a területen, hogy 2005-re minden faluban legyen telefonvonal. A nálunk 22-szer nagyobb lélekszámú országban – amely a világ negyedik legnépesebb országa – szinte ugyanannyian, 2 millióan interneteznek, mint nálunk.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Új együttműködés

Az LLP-csoport szerződést kötött a Four Business Solutionsszal a *time@work* PSA-megoldás kizárólagos disztribútori teendőinek ellátására. A szerződés szerint az LLP-csoport által kifejezetten a szolgáltató vállalatoknak fejlesztett Professional Services Automation megoldást (PSA) az üzleti és a közigazgatási szektorban jelen lévő Four fogja képviselni az angliai és írországi piacokon.

A Four Business Solutions az üzleti folyamatmenedzsment mellett megoldásközpontú szoftverek forgalmazásával és hozzájuk kapcsolódó szolgáltatásokkal foglalkozik. *Barbara Dreska*, az LLP-csoport résztulajdonosa és egyben az LLP Budapest ügyvezetője a szerződésről a következőket mondta: „Az angliai és az írországi piac fontosságát és méretét tekintve úgy gondoltuk, hogy a Four Business Solutionsszal kötött szövetséggel felhasználhatjuk mindazt az előnyt, amelyet egy elismert tanácsadói csapat szakmailag adhat.

Terveink szerint ezzel a partnerségi kapcsolattal tovább erősíthető a *time@work* megoldás piaci ismertsége és növelhető az értékesítés.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Az SAP eredményei

A januárban nyilvánosságra hozott adatok szerint az SAP AG 2003 negyedik negyedévében a szoftverforgalmazásból várhatóan 930 millió euró árbevételre számított. Ez három százalékkal kevesebb a 2002 negyedik negyedévében elért 950 milliós árbevételnél, de változatlan árfolyamon számolva négy százalékkal meghaladja azt.

2003-ban a teljes szoftverárbevétel várhatóan 2,15 milliárd euró lesz, hat százalékkal kevesebb az egy évvel korábban elért 2,29 milliárd eurós bevételnél.

Ami az összárbevételről illeti, ez a negyedik negyedévében 2,2 milliárd euró körül alakul, és ez három százalékkal kevesebb az egy évvel korábbi 2,3 milliárdnál; változatlan árfolyamon számolva azonban ez 4 százalékos növekedésnek felel meg. A teljes év összárbevétele valamivel 7 milliárd euró felett lesz.

CSÓRIÁN SÁNDOR

+online: www.sap.com

Java a Marson

A Java-technológia nagy szerepet játszik a NASA legújabb, a Mars bolygó kutatását szolgáló missziójában. A Spirit nevű hatkerekű marsjáró sikeres landolása óta a NASA pasadenai sugárhajtású eszközökkel foglalkozó laboratóriumának tudósai nagy teljesítményű, Java alapú felszíni vezérlőrendszerüket használják a Spirit manőverezésére a marsi terepen – ez eddig a világtörténelem legkülönlegesebb

hálózati videojátéka. A NASA már elkészítette a szoftver egyszerűsített változatát, amely letölthető a szimulált háromdimenziós látkép megtekintéséhez és a Spirit körülvizetéséhez.

MUNKATÁRSUNKTÓL

+online: mars.telascience.org/

IVSZ-SAROK

Az IVSZ és az AHEC támogatja a magyar infokommunikációs vállalkozások amerikai piacra jutását.

2004 januárjában együttműködési szerződést kötött az Amerikai Magyar Cégtetők Köre (AHEC) és az Informatikai Vállalkozások Szövetsége (IVSZ) azzal a céllal, hogy elősegítsék a magyar termékek és szolgáltatások bejutását a világ legfejlettebb versenypiacára. Mindkét szervezet elkötelezett abban az irányban, hogy tapasztalataikat, képességeiket, kapcsolataikat és jó hírüket e cégek és vezetőik szolgálatába állítsák.

Az együttműködés célja, hogy az exportképes magyar cégek Magyarországon és az Egyesült Államokban egyaránt tapasztalt, elkötelezett piaci segítséget kapjanak az informatikai és az infokommunikáció területén. Az AHEC és az IVSZ udvól az Informatikai és Hírközlési Minisztérium keretében 2004. január végén megjelent 200 millió forintos pályázatát, amelyet a Nemzeti Technológia Központ intézményeként Washingtonban tevékenykedő Hungarian Technology Center (HTCC) jelent meg. A két szervezet célja a pályázók szakmai támogatása. Az IVSZ-AHEC együttműködésben az AHEC tapasztalatszerzési lehetőségeit biztosít az amerikai piacon tevékenykedő magyar menedzsereknek, így növelve világpiaci versenyképességüket, versenyjogi otthonosságukat és magabiztosságukat. Intenzív stratégiai és kommunikációs tervezés után közreműködik az értékesítési és marketingprogramok összeállításában, és kapcsolatokat biztosít befektetőkkel és potenciális vevőkkel – beleértve a stratégiai befektetéseket, a szövetségi és helyi állami szintű pályázatokon való részvételt, valamint a partnerek, disztribútorok, viszonteladók felkutatását.

Az IVSZ nem csak a népszerű jelentkezőket fogadja, de 15 éve bővülő networkjének aktív részeseivel felkutatja és azonosítja azokat a vállalkozásokat és termékeket, amelyek exportképesek lehetnek az USA piacán.

Egy készenléti felmérés segítségével orientálja az exporttervekkel bíró vállalkozások tevékenységét, tanácsadói segítenek a terjesztés üzleti terveit megalkotni és nyertes pályázatokat készíteni.

Bővebb információ: www.ivalsz.hu

SZAKMAI PARTNEREINK

Canon

DESIGN SHOP.HU

INFORMÁCIÓ

DÖNTÉSHOZÓKNAK

MEGHÍVÓ

A DIGITART magazin 2004. január 27-én, kedden

MŰVÉSZET ÉS SZÁMÍTÁSTECHNIKA – DIGITÁLIS MŰVÉSZET
címmel DTP-konferenciát és szakmai napot rendez,

amelyre ezennel tisztelettel meghívjuk Önt és kollégáit.

A konferencia helyszíne:

E. C. E. City Center – CORNER Rendezvényközpont, 1051 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 12.

Témáink:

- digitális képzőművészet, computergrafika / illusztráció
- digitális fotózás, videoeditálás
- szoftverválaszték
- hardverújdonóságok, vizuáltechnika
- kiadványszerkesztés, webdesign
- MAC vagy PC?
- a vizuális e-tartalom bővítése az EU-csatlakozás után

A VÖRÖS BOLYGÓ TITKAI – őriásképek a Marsról

A Galériában a Spirit marsjáró digitális panoráma felvételeit mutatjuk be.

A konferencia minden regisztrált résztvevője 2004-es speditőr naptárt és negyedéves (átruházható) CW-Számítástechnika-előfizetést kap ajándékba!
Jelentkezési lap és naprakész információk a részletes programról a www.cio.hu weboldalon.

MÉDIAPARTNER A

HP kontra illegális zene

Több énekes kíséretében Carly Fiorina, a Hewlett-Packard első embere egyértelművé tette: a HP ezután minden eddiginél határozottabban fellép az illegális zeneterjesztés ellen. A Las Vegas-i Consumer Electronics Show-n Fiorina olyan előadók körében jelent meg, mint Sheryl Crow, Dr. Dre és a U2 gitárosa, The Edge.

„Mostantól kezdve a HP minden termékét úgy építi, hogy kiküszöböljük a szerzői jogsértéseket – mondta az elnök-vezérigazgató. – A Digital Movie Writer már most olyan technológiával készül, amely nem engedi a VHS-filmeket DVD-lemezre írni. Hamarosan min-

den HP-terméket ezzel a technológiával látnak el – szögezte le Fiorina, majd hozzátette – a vállalat idén olyan technológiát is bevezet, amellyel titkosítani lehet egyes rögzített tartalmakat.”

A HP-vezető új terminológiát is bevezetett; a Moore-törvény mintájára a Kazaa-törvényt. A fájlcsere szolgáltatásra utalva Fiorina úgy fogalmazott, hogy „a jó/rossz érzékünk nem fejlődik olyan gyorsan, mint a technológiánk. Csak azért, mert rosszat tehetünk, nem jelenti azt, hogy azt is kell tennünk. Csak mert lophatjuk a zenét, nem jelenti azt, hogy lopnunk is kéne” – mondta Fiorina.

BARABÁS BALÁZS

Új regionális elnök

A Network Associates, Inc. Mike Daltont nevezte ki az EMEA-területek (Európa, Közép-Kelet, Afrika) igazgatójának. Az új vezető elsődleges feladata, hogy összefogja és felügyelje az összes értékesítési és működési folyamatot a cég további gyors nemzetközi növekedésének érdekében.

Mike Dalton öt és fél éve tölt be különféle szenior menedzsment pozíciókat a Network Associates-nél, legutóbb az

angol, ír és dél-afrikai régiók elnökhelyettese és ügyvezetője volt.

„Az elmúlt öt évben Mike nagyban hozzájárult az EMEA szervezéséhez és a Network Associates sikeréhez – kommentálta Kevin Weiss ügyvezető alelnök a döntést. – Nagyon sikeres sales programokat és csapatmákat fejlesztett össze európai szinten, és teljesítménye folyamatosan kiemelkedő volt.”

MUNKATÁRSUNKTÓL

+online: www.mcafeesecurity.com

A mobilitás jegyében

A Sybase, Inc. 2004. január 5. és 8. között Budapesten tartotta WiFi (Wireless Fidelity) technológiai szemináriumát az EMEA-országok disztribútorainak. A Sybase, Inc. 2003 elején felvásárolta a mobil információkezelés és tartalomszolgáltatás terén piacvezető AvantGo céget. A budapesti szemináriumon már a két cég integrált kínálatával ismerkedhettek meg a területi képviselők. Ez a technológia a PDA-t és/vagy mobiltelefont használókhöz tudja eljuttatni a nekik fontos információkat, de támogatja a szemé-

lyi számítógépeket és notebookokat is. A Sybase-technológia a nagyvállalatoknak is lehetőséget ad a mobil munkaerő biztonságos kiszolgálására, illetve a vállalati portál mobilizálására. A szeminárium résztvevői az említett technológia alkalmazása közben megismerkedtek az új termékkinálattal és lehetőségekkel is.

MUNKATÁRSUNKTÓL

+online: www.sybase.com

Ingyenes Novell-megoldások kisvállalatoknak – 3. rész

A Számítástechnika a Novell Hálózati Alapsomag első két CD-je után most közreadja a harmadikat is; ezen a GroupWise van, az egyik legelterjedtebb csoportmunkaszoftver. A Novell Hálózati Alapsomaggal a kisvállalkozások teljes értékű informatikai hálózatot építhetnek ki; ez az alapsomag három felhasználóig a Novell kisvállalatok számára optimalizált szoftvercsomagjának, a Novell Kisvállalati Csomagnak ingyenesen használható változata. Az első és második CD-n levő NetWare-, ZENworks- és BorderManager-komponensekkel ki-ki már fellelpheti a maga kisvállalati hálózati kiszolgálóját, szervergépét. A GroupWise révén most újabb csoporttal bővíthető ennek a hálózatnak a szolgáltatásai.

A GroupWise funkciói

A CD-n levő GroupWise 6 a Novell együttműködési megoldásainak termékcsaládjához tartozik, s telepítése után sokféle azonnal használható eszközzel szolgál. Számos felhasználási területei közé tartoznak például a következők:

- **Elektronikus levelezés.** Elektronikus levelek küldhetők, fogadhatók, tárolhatók, rendezhetők, rendszerezhetők és archiválhatók, s persze megvannak a szokásos funkciók is: továbbküldés, másolat, láthatatlan másolat, válasz stb. A felhasználók részletes helyzetjelentést kapnak az elküldött üzenetekről és találkozókról, s visszavonhatják a még ki nem nyitott leveleket. Több különböző e-mail címre – POP és IMAP postakiszolgálóra – érkező anyagok egy postafiókba gyűjthetők. Szabályok használhatók a tételek továbbküldésében, sorba rendezésében, átruházásában, elutasításában, a szabadság idején adandó automatikus válaszadásban vagy továbbításban.

- **Naptár és ütemezés.** A GroupWise-zal személyek és erőforrások (például tárgyalóterem és eszközök) is ütemezhetők. Az ütemezés foglaltság-keresési funkciója segít a találkozásra legmegfelelőbb időpont kiválasztásában. A címzettek egyszerűen fogadhatják vagy utasíthatják el a javasolt találkozókat, és döntésüket frásban indokolhatják. Az időintervallumok szabad, bizonytalan, elfoglalt és házon kívül jelzéssel láthatók el. A naptárfunkciókkal rugalmassá tehető az egyéni nyilvántartás; ezek a funkciók sokfajta nézetet és nyomtatási variációt kínálnak.

- **Feladatkezelés.** Egyéni és csoportos feladatok is ütemezhetők, fontosság szerint sorba rendezhetők és nyomon követhetők a befejezésükig. A nem teljesített feladatok automatikusan előrébb lépnek.

- **Dokumentumkezelés.** A GroupWise-zal tárolhatók, megoszthatók és felügyelhetők a dokumentumok, nyilván tarthatók a dokumentumok különféle változatai.

- **Internetes publikálás.** A GroupWise WebPublisherrel a felhasználók a GroupWise-könyvtárakból egyszerűen tehetnek közzé dokumentumokat a világhálón, az intraneten. Az internet és az intranet felhasználói a GroupWise-könyvtár dokumentumainak elolvasásához bármelyik webböngészőt felhasználhatják. A dokumentumok URL-eken keresztül, könyvtárlistákból való választással vagy teljes szövegű keresés útján érhetők el.

- **Távoli (webes) hozzáférés.** A GroupWise-ban tárolt információt a megfelelő jogosultságúak az internetről bárholnan és bármely szabványos webböngészőn elérhetik. A wapos szabványokat kezelő különféle típusú mobiltelefonokon is küldhető és fogadható üzenet, szerkeszthető tállkozó, bejegyezhető feladat, készíthető feljegyzés, megtekinthető a naptár és használható a címjegyzék.

Néhány tanács a GroupWise kipróbálásához

Ha az összes szolgáltatást szeretnénk kipróbálni, akkor mindenképpen építsünk ki egy kis rendszert GroupWise kiszolgálóval. A korábbi számokban közreadott CD-kkel már fellelphetünk egy három felhasználót kiszolgáló kis szervert, s az készen áll a GroupWise fogadására. A telepítés windows munkaadómásról indul; ha a CD-t betesszük a meghajtóba, akkor automatikusan elindul a telepítőprogram. Válasszuk a kiszolgálótelepítést és a GroupWise-t alapértelmezés szerinti beállításokkal „tegyük fel”, mert az tökéletesen megfelel a kisvállalatok legtöbbszörének. A kiszolgálótelepítés után tegyük fel munkaállomásainkra a GroupWise ügyfélprogramot, s máris készen állunk az együttműködésre. A GroupWise felhasználói felületét használva az összes GroupWise-szolgáltatást elérhetjük. A kiszolgáló a saját ügyfélprogramján kívül böngészővel, Outlookkal (a GroupWise-ügyfél tartalmaz egy Outlook beépülőmodult), WAP-ra alkalmas telefontal is használható, majdnem teljes funkcionalitásában.

Ha hálózat kiépítése nélkül szeretnénk kipróbálni a GroupWise-t vagy egyszerűen csak egy megbízható, a vírusoknak ellenálló levelezőügyfélre vagyunk, akkor csak az ügyfélprogramot kell fellelteni, és máris lesz egy ügyes POP3 vagy IMAP4 alapú levelezőprogramunk.

MAKK ATTILA

ATI alapú Creative kártyák

A Creative három új, ATI-technológiára épülő grafikusártyát mutatott be: a Creative Radeon 9800XT-t, a Creative Radeon 9600-ast és a Creative Radeon 9200SE-t. A Creative Radeon 9800XT háromdimenziós alkalmazásokhoz készült játékosoknak, s nagy sebességen és nagy felbontással is mozminőséget ad. 8 adatcsatornás az architektúrája, DDR memóriája 256 megabájt, interfésze 256 bites. A Creative grafikai termékek európai üzleti irányítója, *Eoin Leyden* szerint a Creative Radeon 9800XT kitűnően együttműködik a DirectX 9.0 funkcióval, és kompatibilis lesz a játékok

2004-ben megjelenő következő nemzedékével is.

A 9800XT-nél egyvel kisebb fokozatú Creative Radeon 9600-ast is a megszállott játékosoknak szánták. 256 megabájtnyi a DDR memóriája, s tervezői optimalizálták a DirectX 9.0-val és az OpenGL-lel való együttműködését. Négy adatcsatornás az architektúrája, programozható mozgókép-árményekölője van és ismeri az AGP 8x-et.

A harmadik kártya, a Creative Radeon 9200SE jó képminőséget ad az otthoni szórakozáshoz, játékokhoz vagy irodai alkalmazásokhoz. Memóriája 128 megabájt, architektúrája 4 adatcsatornát foglal magában és szintén ismeri az AGP8x-et. A tervezők belefoglalták a DirectX 9.0-val együttműködő, mozminőségű fényhatásokat adó *Martshadert*, a nagyobb sebességen is éleesebb, tisztább textúrákat rajzoló *Smoothvisiont*. Két megjelenítővel is dolgozhat, tévékimenete van és igen jó minőségű videóval szolgál.

MUNKATÁRSUNKTÓL

+online: uk.europe.creative.com/products

Creative Radeon 9800XT

Dolphin „nagyban”

Az elmúlt hónapokban megismerhették a Dolphin Kft. által nyújtott szolgáltatásokat, a saját fejlesztésű kis számlázó és kis készletező programokat. Természetesen létezik a „nagytestvér” is.

A két szóban forgó szoftver a Dolphin Invoice Pro és a Dolphin Store Pro számlázó és számlaérkeztető, valamint készletnyilvántartó rendszer.

A Dolphin InvoicePro számlázó és számlaérkeztető rendszer a közép-, illetve nagyvállalatok és könyvelőirodák számára nyújt megoldást elérhető áron, ugyanakkor kiemelkedő minőségben, felhasználóbarát környezetben. A kis szoftvereknél megismert pozitív tulajdonságok mind megjelenését, mind pedig használhatóságát figyelembe véve itt is megvannak, noha maga a program jóval többre képes. A funkcionalitásában és tudásában is jobban felvértezett szoftverben remekül áthidalják a sokszor rémisztőnek ható menük bonyolultságát, mellyel megannyi szoftver esetében találkozhattunk már.

A számlázó rendszer lehetőséget nyújt forintos és devizás számlák kiállítására, érkeztetésére, valamint a kiállított és iktatott számlák főkönyvi rendszereknek történő átadására, a beérkezett számlák továbbszámlázására.

Pozitív része az akár felhasználó által is könnyen szerkeszthető tetszőleges számú grafikus számlaformátum.

A programban megtalálható lekérdezés varázsló segítségével minden igényt kielégítő adatösszesítések végezhetők el, amelyek aztán akár nyomtatóra, képernyőre vagy más, 12-féle fájlformátumba is lekereshetők.

A Pro verzióhoz is kapcsolható a készletnyilvántartó rendszer, vagyis a Store Pro.

A készletnyilvántartó rendszer lehetőséget ad korlátlan számú raktár kezelésére, valamint tetszőleges számú bizonylattanús létrehozására, mindezt korszerű SQL szerveres adattárolás segítségével. Lehetőség van strukturális cikkesoportosításra, tetszőlegesen bővíthető mozgásmegoldásokra, leltárfunkcióra. A program paraméterezéssel az adott vállalatok ügyviteli folyamataihoz alakítható.

Igen hasznos funkció, hogy a szoftverhez csatlakoztatni lehet vonalkódolvasót is.

Mindkét szoftver hozza a már kis szoftverek esetében megismert minőséget és felhasználhatóságot.

Szepesi Zoltán
Dolphin Kft.
www.dolphin.hu

Repülőjegy-vásárlás mobillal

A Telenor, a Pannon GSM anyavállalata és a Norwegian Airlines együttműködésének jóvoltából a légitársaság járataira szóló jegy mobilon is megrendelhető és fizethető. Az utasok mobiltelefonjukat beszállókártyaként is használhatják. A légitársaság igazgatója, *Carl Stormer* szerint a technológia lehetőségeinek kihasználása nemcsak a repülőjegy-foglalás és a check-

in procedúráját egyszerűsíti le, hanem segítségével a költségek is alacsony szinten tarthatók. A repülni vágyók SMS-ben kérhetnek információt és foglalhatják le a megfelelő járatra szóló jegyet, valamint a fizetés is SMS útján zújjik. A szintén SMS-ben kapott megerősítés repülőjegyként szolgál.

VASS ENIKŐ

TOVÁBBRA IS MOBILTILALOM

A repülőgépekre felvitt telefonokra továbbra is fenn kell tartani a mobiltelefon-tilalmat, mivel a mobilhívások a tesztek során több repülési navigációs és telekommunikációs rendszerben is működési zavarokat okoztak – olvasható a Brit Civil Légihatóság (CAA) tanulmányában. A CAA megállapításai érzékenyen érinthetik azokat a légitársaságokat, amelyek azt tervezték, hogy engedélyezik gépeik fedélzetén a mobiltelefon használatát. 1996 márciusa és 2002 decembere között a CAA 35 mobiltelefon-használatához köthető biztonsági incidenst regisztrált.

Utásbiztosítás SMS-sel

A Credit Suisse Life & Pensions Biztosító Rt. kifejlesztett egy új szezonális utásbiztosítási bérletet, amely egyszerűvé és kényelmessé teszi a külföldi utazások előtti ügyintézt.

Az egyedülálló szolgáltatás a 2003. december 23. és a 2004. március 31. közötti 100 napos időszakban – tetszés szerinti több alkalommal is – SMS-en keresztül aktiválható.

Az Utásbiztosítási Bérlet interneten, WAP-on vagy akár személyesen is megköthető, az ügyintézés pedig ettől kezdve SMS-ben történik. Az újdonság annak a legelőnyösebb, aki az adott időszakon belül több alkalommal utazik külföldre.

Az Utásbiztosítási Bérlet tulajdonosa elutazáskor egy adott számra küldött SMS-sel aktiválja biztosítását, majd

azt hazaérkezéskor ugyanilyen módon SMS-sel zárja le. Minden elküldött SMS-ről visszaigazolás érkezik a szerződés-kötés megadott mobiltelefonszáma.

A szezonális Utásbiztosítási Bérlet díja 6900 forint, a biztosítási összegek pedig megegyeznek a négycsillagos Credit Suisse Assistance Utásbiztosítás szolgáltatásával. Az Utásbiztosítási Bérlet fizethető interneten vagy WAP-on át, az online díjfizetésekre jellemző módon; a bankkártya számának, érvényességi idejének és a kártya hátoldalán szereplő érvényességi kódoknak a megadásával, de fizethető készpénzben is a bérlet átvételekor.

MUNKATÁRSUNKTÓL

+online: www.csllife.hu

Itt az új Apple Xserve G5 kiszolgáló

Az Apple bemutatta új, Xserve G5 kiszolgálóját. Ez a változat több mint 30 gigaflop számítási teljesítményt ad, 60 százalékkal többet, mint a PowerPC G4 processzorral szerelt korábbi Xserve változat. Ugyanerre a 64 bites PowerPC G5 processzorra épül a Virginia Tech cég Power Mac G5 fűrtje, a világ harmadik leggyorsabb szuperszámítógépe. Az új Xserve G5 a csupán 1U (egy egység) magas, állványba szerelhető, s kitű-

nő teljesítményével, könnyű kezelhetőségével tökéletes kiszolgáló a mai Unix alapú alkalmazásokhoz.

Az Xserve G5 egy új rendszervezést tartalmaz, s azzal több mint 8 gigabájt PC3200 hibakezelő kóddal ellátott (ECC) tárat kezelhet. Van benne három, üzem közben cserélhető soros ATA lemez – ezek együtt 750 gigabájt tárolókapacitást adhatnak –, külön opcióként belső hardveres RAID háttértároló, azután

1 gigabit/másodperces átviteli sebességű duál PCI-X aljzatok 133 megahertzes PCI-X kártyák fogadására és két, alaplapra szerelt Gigabit Ethernet csatló.

Az Xserve G5 egy vagy két 2 gigahertzes PowerPC G5 processzorral szerelt változatban is kapható. Architektúrája egy nagy párhuzamos teljesítményű végrehajtó magon alapszik, 215 utasítást dolgozhat fel egyszerre, teljesen szimmetrikus, többfeladatos a működése, két kétszeres pontosságú lebegőpontos számítási egysége van és optimalizált Velocity Engine-nel dolgozik. Az Xserve G5-nek van az iparágban a legnagyobb előoldali sínsebessége: az 1 gigahertzes órajel 8 gigabit/másodperces átviteli sebességet ad processzoronként.

Az Xserve több mint 30 beépített érzékelőt, köztük 8 hőérzékelőt tartalmaz, s azok a kiszolgálón belül folyamatosan felügyelet alatt tartanak minden lényeges rendszerfunkciót.

Apple Xserve G5 kiszolgáló

Az Xserve G5 korlátlan számú felhasználót kiszolgáló licencű, előre telepített Mac OS X 10 Panther kiszolgáló-szoftverrel kerül forgalomba. Ez a szoftver a vezető nyílt forráskódú és szabad szabványú szoftvereket könnyen kezelhető felügyeleti eszközökkel kapcsolja össze.

GYÖRGY GYÖRGY

+online: www.apple.com/xserve

ÚJ XSERVE RAID ADATTÁROLÓ

Az új Xserve RAID adattároló rendszer 3U magas, és 14 egymástól független ATA/100-as meghajtó csatornáival 3,5 terabájt adattárolási kapacitást kínál; adatátviteli sebessége 210 megabit/másodperc; ezzel 10 bites tömörítetlen HD videoszerkesztésben működhet közre védett 5-ös RAID szinttel.

Az új Xserve RAID megjelenésével az Apple bevezette a Windows és Linux alapú környezetekkel való együttműködést is, és ipari szabványként a Small Form-factor Pluggable (SFP) csatlakozókat. Az Apple Xserve RAID teljesítette a Microsoft által támasztott követelményeket, együttműködhet tehát a Microsoft Windows Server 2003 operációs rendszerrel is. Külön megvásárolható, kétszatornás, 2 gigabit/másodperces Apple Fibre Channel PCI kártyával bármely Xserve vagy más Power Macintosh számítógéphez csatlakoztatható.

Ez a nagy sebességű, ipari szabványú csatlakozási felület 210 megabit/másodperces dedikált sávszélességet adhat.

Apple-HP együttműködés

Az Apple és a HP képviselői bejelentették, hogy az Apple iPod alapjaira építve új HP digitális zenelejátszó fejlesztésbe kezdenek, és minden HP-felhasználónak elérhetővé teszik az iTunes szoftvert és online zeneboltot. Az együttműködés részeként a HP otthoni felhasználásra tervezett, valamint hordozható személyi számítógépeire előre telepítik majd az Apple iTunes szoftvert, amely egyre több országban ad majd lehetőséget zene online vásárlására. Ezzel a HP vásárlói is jobban kihasználhatják a digitális tartalom lehetőségeit.

„A HP célja, hogy a legjobb digitális tartalomhoz és szolgáltatásokhoz juttassa vásárlóit, – mondta Carly Fiorina, a HP elnök-vezérigazgatója. – Megvizsgáltuk a lehetőségeket, és mind közül az Apple iPod és iTunes megoldását talál-

tuk a legjobbnak. Együttműködésünk az Apple céggel módot ad arra, hogy a piac legjobb digitális lejátszóit illeszthessük a HP szórakoztató termékei közé.”

Steve Jobs, az Apple elnök-vezérigazgatója elmondta: az innovatív fogyasztói termékeket gyártó HP-vel való együttműködés révén az iPod és iTunes a legtöbb zenét szerető felhasználóhoz eljuthat. „Míg a digitális tartalom egyre több, különböző, inkompatibilis, egyedi formátumba csomagolva kerül piacra, a fogyasztókat megnyugtatja majd, hogy a HP és az Apple, a digitális kor két vezető ereje, egységes formátumot használnak” – mondta Steve Jobs.

A HP kutatása szerint vásárlóik több mint 54 százaléka rendszeresen tölt le digitális zenét a számítógépre.

MUNKATARSUNKTÓL

P. 644

MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI KOORDINÁTOR

Megbízunk egy piacvezető amerikai szolgáltató vállalat, melynek magyarországi leányvállalatához (a budapesti irodába) keresünk minőségbiztosítási koordinátort

Felelősség: számviteli-könyvelési és beszerzési tevékenységet végző szervezet minőségbiztosítási feladatainak ellátása.

Elvárások: szakirányú végzettség, ISO-minősítéssel rendelkező multinacionális vállalatnál szerzett szakmai tapasztalat, tárgyalóképesség angolnyelv-tudás, Microsoft Office felhasználói szintű ismerete, folyamatorientált szemlélet.

Előnyt jelent: SAP felhasználói szintű ismerete.

P&Bert Management Consulting Kft.
1053 Budapest, Kossuth Lajos u. 1. Tel.: 483-2360, fax: 485-0699.
pbent@axcelero.hu, www.pbent.hu, www.consultationmagazin.hu

Országos informatikai rendszernek tervezésében, szervezésében részt vállaló, elkészített, állítható is digitális táblás munkatársat keresünk.

TANFÜVTÉSI MUNKATÁRS

Az ideális jelölt:

- felsőfokú végzettségű,
- szoftvertesztelési gyakorlatlal rendelkező,
- Delphi, illetve UNIX/Informix ismeretekkel bír.

A jelölttől továbbá elvárjuk:

- a MS irodai alkalmazások megbízható használatát,
- fegyelmet és csapatorientált munkaszellemet.

Pályázatát (bizonyítványminősítással és fényképpel) az alábbi címre vagy e-mail címre: pitava@bisz.rli.hu

1205 Bp. Mátyásfy u. 23-27
Tel.: 42-25-50 bud@bisz.hu

www.sztl.hu

Hirdetésfelvétel: Kereskedelmi Iroda
Telefon: 474-8860 • Telefax: 302-0299
E-mail: keriroda@ldg.hu

Axapta az SVT-Wamslernél

Az XAPT Hungary Kft. még a múlt év végén szerződést kötött az SVT-Wamslernél Hírtartástechnikai Rt.-vel a Microsoft Axapta integrált vállalatirányítási rendszer bevezetésére. Az egyéves projekt keretében az Axapta rendszer pénzügy-számviteli, kereskedelmi, logisztikai és teljes termelésirányítási moduljait vezetik be, az OLAP alapú vezetői információs rendszerrel együtt. A tüzehelyeiről és kandallóiról jól ismert, nagy múltú nagyvállalat közel 1500 dolgozót foglalkoztat. Salgótarjánban és környékén hat gyártó telephelye és raktárbázisa van, kereskedelmi irodáit Budapesten és Németországban működteti. Az XAPT Hungary Kft. egy központotított Axapta rendszert épít ki, amelyhez online kapcsolódnak – kezdetben 72 felhasználóval – a telephelyek és irodák; ez

a későbbiekben fokozatosan bővülni fog. Először egy homogén microsoftos informatikai környezet kialakítására kerül sor, amelynek eredményeként az SVT-Wamslernél a legkorszerűbb alpinfrastruktúra technológiákat használhatja majd; például a Windows 2003 platformot és Active Directory címtárat, az Exchange 2000 levelezőrendszert és az ISA tűzfalat. A telephelyi vékonyügyfél-kommunikációt a Windows 2003 Terminal Service és Citrix szolgáltatása fogja kiszolgálni. A teljes rendszer szállítást és kialakítást az XAPT Hungary fővállalkozásában végzi.

MUNKATÁRSUNKTÓL

+online: www.xapt.hu
www.wamslern-hkt.de

Digitális otthonok

Az Intel Corporation elnöke és műveleti igazgatója, Paul Otellini az International Consumer Electronics Show-n bejelentette: az Intel folyamatosan azon dolgozik, hogy a számítástechnikában használatos technológiák előnyeit és teljesítményét a fogyasztói elektronika világában is hozzáférhetővé tegye. Ennek célja, hogy olyan termékeket hozzanak létre, amelyek együttműködése egyszerű, kényelmes, továbbá nagyobb rugalmasságot, jobb teljesítményt és használhatóságot kínálnak a vásárlóknak.

Az Intel terveit szerint a digitális otthonok megvalósulása érdekében a szilíciumlapkák fejlesztésére és a nyílt platformokra akarja helyezni a súlyt, hogy új korszakot nyithasson a fogyasztói elektronikában. A vállalat egy 200 millió dolláros „digitális otthon” (Digital Home) alappal bővíti a termékekkel kapcsolatos tevékenységét. A bejelentés szerint az Intel „digitális otthon” alapja

olyan cégekbe fog befektetni, amelyek kiegészítik az Intel termékeit, valamint gyorsítják a „digitális otthon” élményét javító és egyszerűbbé tevő legfontosabb technológiák és tartalmak fejlődését. Az alap fontos része lesz a vállalat Intel Capital néven ismert stratégiai befektetési programjának.

Az Intel támogatja a különféle fogyasztói eszközök közötti adatmegosztáshoz szükséges nyílt ipari szabványok kialakítását is. Alapító tagja a neves PC-gyártókat, tartalomszolgáltatókat és fogyasztói elektronikai eszközök gyártóit tömörítő Digital Home nevű munkacsoportnak, amely azon dolgozik, hogy a műszaki specifikációk a fogyasztók előnyeit szolgálják.

MUNKATÁRSUNKTÓL

+online: www.intel.com

Lefagyott a képernyőm...

VENDÉGVÉLEMÉNY

Áramszünet

Már több generáció is hozzászólt ahhoz, hogy ha valamit bedug a konnektorbá, az világítani, hűteni, fűteni, forogni kezd. A működési zavarok, a nagyobb áramkimaradás – ismeretlen fogalom, hogy a feszültségingadozás is a mindennapi élettől távol eső, kissé homályos műszaki fogalomnak tűnik; ezzel egy hétköznapi vállalkozónak nincs dolga. Ő csak megnyom egy gombot, és máris kivilágosodik a képernyő, hűt a légkondicionáló, megy a DVD-lejátszó. Energiafüggettevé váltunk anélkül, hogy ezt észrevettük volna.

Nem történt ez másként a fejlettebb országokban sem, csak ők, ahogy a fejlődésben, úgy a problémák felbukkanásában is időelőny élveznek. A tavalyi esztendő az Egyesült Államokban, majd Angliában minden idők legsúlyosabb áramszüneteit hozta magával: a kezdetben csak Kalifornia koncentrállódó probléma áterjedt a keleti partra, majd először Észak-Európában volt érezhető. Nincs értelme a homokba dugni a fejünket, ősszel, egy olaszországi áramszünet révén nálunk is váratlanul elsötéttek a lakások...

Az okokat kutatva nehéz meghatározni azt a pillanatot, amikor a biztonságosnak tűnő energiahálón lyukak keletkeztek. Minden bizonylan alapvető szerepet játszott az energiapiac liberalizálása, amit bevezetői a termelési költségek optimalizálásával és az árak várható eszközével indokoltak. A következményekkel talán nem is lehetett előre számolni. A magánbefektetők – a sikeres privatizáció után Magyarországon is – igencsak megnéztek, hogy mire költik a pénzüket, így az erőművek karbantartására, felújítására vagy éppen építésre csak a legszükségesebb esetben költenek. Ez azonban bizonytalanra teheti a megfelelő biztonsági szint folyamatos fenntartását. Ez azért is kritikus, mert változik a környezetünk, szokásainkban mi magunk is változunk, és ezek a változások bizony egyre nagyobb biztonsági szintet követelnek meg. A klímaváltozás jeleit mindannyian érezzük; a szélsőséges időjárás miatt nyáron kénytelenek vagyunk valamilyen, természetesen elektromos hűtőberendezést használni egy olyan háztartásban, ahol húsz évvel korábban csak egy rádió, egy televízió és egy hűtőszekrény volt. Az életszínvonal emelkedésével megjelentek a videók, a DVD-lejátszók, számítógépek, és az őket kiszolgáló

hálózatot eleve nem ekkora terhelésre tervezték.

A minket és gépeinket kiszolgáló rendszer sokkal labilisabb, mint azt tudni véljük; kíváncsi lennék arra, hogy hány cég tudná megmondani, mekkora kiesést vagy kárt okozna neki egy váratlan áramszünet? Az Egyesült Államokban tavaly bekövetkezett emlékeztető áramszünet okozta kár összege elérte a 6 milliárd dollárt; csak New York városában 40 millió dollárnyi áfabevételről fosztotta meg az államkasszát, és a város 10 millió dollárnyi túlórárt fizetett a készenlétebe helyezett tűzoltóknak és rendőröknek. A tavalyi leállás döbbenetere rá az amerikaiakat is arra, hogy erőműveik átlagéletkora 50–60 év, s hogy a rendszer megújítása, biztonságossá tétele körülbelül 50–100 milliárd dollárba kerül

Aki azt hiszi, hozzánk nem gyűrűzik be ez a fajta energiaválság, az téved...

majd. Aki azt hiszi, hozzánk nem gyűrűzik be ez a fajta energiaválság, az téved, hiszen mindkét irányban összekapcsolódtunk az európai hálózattal, ahol már nem az a kérdés, hogy miként osztjuk szét az áramot, hanem az, hogyan sikerül azt megtermelni.

A rekordokat döntő szárazság miatt az alacsony vízszint folyókból minden korábbinál kevesebb áramot lehet nyerni, és ez alaposan felbolygatta az északi országok energiaellátását. Mindezt számításba kell venni egy-egy IT-beruházásnál is, ahol az energiaellátás problémáját csak ritkán előforduló, üzemetelési gondnak tekintik. Egészen addig, amíg a szomszédban nem indul be egy légalapács, és a feszültség-ingadozás nem teszi tönkre a bekapcsolt gépeket, vagy egy váratlan üzemmód nem törli a teljes adattárolást.

Angliában a múlt évi áramszünet után megkérdezték a számítástechnikusokat, hogy mit hoz a jövő. A válaszadók 82 százaléka szerint a következő 12 hónapban megismétlődnek majd az áramszünetek, de ez még mindig nem ébreszti rá a pénzügyi szakembereket arra, hogy helyben is védekezzenek valahogy az áramkimaradások káros hatásai ellen. Az IT-szakemberek 13 százaléka szerint legalább 5 millió dollárt veszítettek az ügyön, de a megkérdezték 67 százaléka nem tudta megmondani, mennyibe kerül egy-egy leállítás. Vagyis mi még időben vagyunk ahhoz, hogy legalább feltegyük a kérdést: mi történik akkor, ha nincs a konnektorbán áram?

BIRÓ VIKTOR

Áram mindenáron

Az emberek hajlamosak elfeledkezni a legelemibb dolgokról: a DVD-lejátszó, ha nincs áram, mit sem ér – és ha tönkremegy egy áramlökés miatt, akkor még annyit sem

Néhány évvel ezelőtt, ha szünetmentes áramforrásról beszélt valaki, akkor az átlagos felhasználó okosan bólogatott: igen, banknak, a légi irányításnak az valóban nagyon fontos. Azt én sem szeretném persze, ha áramszünet miatt bennragadnék a liftben – de az sem az én dolgom. Az utóbbi időben azonban egyre nagyobbak és hosszabbak lettek az áramszünetek (lásd keretes írásmunkát). Ma már nemcsak az irodákban, hanem a háztartásokban is egyre több a hálózati tápfeszültségről működő készülék: számítógépek, hálózati elemek, s még a legkisebb cégnél is – az egykor szokásos egyetlen telefon helyett – legalább egy faxot is használnak, sőt nagyon elterjedtek a kis házi telefonközpontok.

A statisztikák szerint az adatok nagy részben – sok felmérés szerint a legnagyobb részben – a tápfeszültség „hibájából” vesznek el. Irodában, háztartásban ma rengeteg eszközt tehet tönkre a tápfeszültség. És még nem is beszéltünk azokról a rendszerekről, amelyeknek soha nem szabad hibáznuk: a kórházakról, a légi és földi forgalomirányításról, a liftekről és más épületgépészeti berendezésekről.

Számítógépben az áramellátás hibája a legenyhébb esetben átmeneti üzemszünetet okoz, súlyosabb esetben megsérülhet tőle a számítógép (pontosabban az alkatrészei). A felhasználók ma már kezdenek rádöbbenni, hogy olcsóbb valamilyen megoldást keresni, mint a megsérült hardvert vagy az elvesztett adatokat pótolni. A hazai viszonyok mellett ügyfél legyen a talpán, aki egy tönkrement alkatrész, elvesztett adat, elmaradt haszon miatt az elektromos szolgáltatótól vagy biztosító-tól kártérítést tud kiszorítani. Egyszerűbb és olcsóbb beállítani egy állandó tápfeszültséget adó eszközt.

A hibák

A legismertebb hiba az áramszünet; annak idején éppen ennek a kiküszöbölésére találták ki a szünetmentes tápegységeket. A másik tipikus hiba az, hogy a feszültség hosszabb-rövidebb ideig nem éri el a 230 voltot. Ezt úgy észlelhetjük, hogy az izzók elhalványulnak, esetleg egyik-másik készülék kikapcsol majd bekapcsol. A feszültség meg is nőhet, és ha jóval a névleges fölé nő, akkor tönkre lehetnek az elektromos készülékek. Ahogyan az elektromos eszközök egyre finomodtak, egyre érzékenyebbek lettek a tápfeszültség különféle hibáira is. A különböző típusú szünetmentes áramforrások különböző típusú problémákra adnak megoldást.

A megoldások és jellemzőik

A sokféle hibára sokféle megoldás létezik. A nulladik megoldás: kijelenteni, hogy a tápfeszültség hibája miatt ritkán megy tönkre valami, ha meg mégis tönkremenne, majd veszünk helyette újat. Ennél ma már van jobb lehetőség is.

A szünetmentes tápegységek eleinte az áramszünet okozta bajokat küszöbölték ki, arra szolgáltak tehát, hogy áramszünet idején is lehessen dolgozni, vagy legalábbis legyen idő a gépek szabályos leállítására. Később egyre finomodtak a megoldások, s emiatt ma szünetmentes és szünetmentes között – működését tekintve – roppant nagy különbség lehet.

A szünetmentes áramforrás többféle elv szerint működhet. A legegyszerűbb a Standby megoldás: a bemenő feszültség a szükséges szűrés után kerül ki a kimenetre. Ha elmegy az áram, akkor egy kapcsoló átkapcsol az akkumulátorra. Ez az átkapcsolás rendkívül gyors – a számítógép tápegysége észre sem veszi. A Line Interactive is igen elterjedt megoldás: a bemenő feszültség egy folyamatosan működő inverteren át jut ki, és tölti az akkumulátort. Ha a tápellátás megszűnik, akkor az inverter az akkumulátor feszültségét használja. A nagyobb teljesítményűek között vannak a különböző on-line tápegységek.

A jobb minőségű szünetmentes áramforrások szinuszelet állítanak elő, a legegyszerűbbek csupán négy-

szög jelet, a minőségben e közé a két fajta közé esők meg valamilyen kvázi-szuszinos – a szuszinhullámot lépcsősen közelítő – hullámformát.

Egy másik fontos – a katalógusokban is mindig feltüntetett – jellemző az áramforrás teljesítménye; az áramforrás által tárolható időegység alatt kiadott energiámmennyiség. A szünetmentes áramforrások teljesítménye voltamperben (VA) van megadva, a legkisebbek 250 voltamper körüliek, felső határ voltaképpen nincs is. Az elektromos készülékek teljesítményét wattban adják meg: a kettőt 0,55–0,75-ös szorzó kapcsolja össze: a wattban mért teljesítmény általában a voltamperben mért teljesítmény 0,65-szorosával egyenlő. A szünetmentes áramforrás legalább akkora teljesítményű kell, hogy legyen, amekkora a rá csatlakoztatott eszközök teljesítményigénye. De ha csak akkora teljesítményű, akkor az áramszünetre nem marad szinte semmi áthidalási idő. Ez az idő azután egyre nagyobb lesz az UPS teljesítményének növekedésével. A méretezéshez – annak a kiszámításához, hogy mekkora teljesítményhez mekkora szünetmentes választunk, s azzal mekkora lesz az áthidalási idő – több gyártó weboldalán is jó eszközöket találunk.

Az ügyesebb készülékeken programmal beállítható, hogy ha szünetel az áram, akkor a több csatlakozó milyen sorrendben kapcsolódjék le; az utolsó(k)nak hagyott eszközöknek ezzel meghosszabbodik az áthidalási idejük. A közepkategóriás UPS-eket hagyományos soros csatlakozóval – ma már inkább USB-csatlakozóval – köthetjük a számítógéphez, s lekérdéztethetjük az állapotukat, a jobb eszközöket pedig valamelyest vezérelhetjük is. Ne felejtjük el, hogy az újonnan vett UPS-ben az akkumulátor általában nincs bekötve, ez a munka ránk marad.

APC

Az APC-t több mint két évtizede alapították az Egyesült Államokban. Az alapítók a napenergiában láttak nagy jövőt, de az nem hozott sikert, átérték hát a feszültségvédelemre, és 1984-ben megjelentették a 750 voltamperes szünetmentes áramforrást; akkoriban még az áramszünetre induló generátorokat használták. Az APC ma már a feszültségvédelem teljes palettáját kínálja: a háztartási gépeket a feszültségvédelektől védő egyszerű csatlakozóktól és asztali géphez szükséges egyszerű szünetmentes tápegységtől a strukturált, keretbe épített táplálás-hűtés-elhelyezés közös megoldásig, mindent.

Az APC a magasabb kategóriájú tápegységekhez alapos szoftvertámogatást is ad. A minap bejelentette a Smart UPS RT család két új modelljét, a 7500 voltamperes és a 10 000 voltamperes teljesítményűt; ettől fogva tehát az 1 és 10 kilovoltamper között minden teljesítményre kínál on-line működésű szünetmentes megoldást. A cég InfraStruXure családja már kissé összetettebb a tápegységénél; ezek a termékek nemcsak a tápellátásról gondoskodnak, hanem az elhelyezésről és a hűtésről is. Ez a rendszer igen sok elemből áll; a kis- és közepes vállalatoknak az APC a választás és szállítás leegyszerűsítésére több előre összeállított konfigurációt ajánl.

BPS

A BPS a Powerware szünetmentes áramforrásokat forgalmazza Magyarországon. A BPS Business Power Systems Kft. még 1992-ben alakult a Fiskars szünetmentes áramforrásainak forgalmazására és kiszolgálására. A Fiskarsból több átalakulás után Powerware lett, a termék azonban ugyanaz maradt, csak a technológia és a nevek változtak. A termékpalettán a 300 voltamperestől a 625 kilovoltamperesig minden méretű és ki-

APC Smart RT

alakítású szünetmentes áramforrás megvan. A Powerware kilenc kategóriába sorolja a hálózati problémákat, és szünetmentesítés szerint különbözteti meg, hogy a kilenctől 3-ra, 5-re vagy 9-re adnak megoldást.

A szünetmentes áramforrásokhoz a BPS többféle szoftvert is kínál: a legegyszerűbttől, a soros kapun keresztül figyelőtől kezdve SNMP-n át való beavatkozásra alkalmas készülékig – ez 256 eszközt is figyelhet.

A legnagyobbak közül a Powerware 9120 a legkisebb: kettős konverziójú, on-line működésű, és mind a kilenc hálózati zavar ellen véd. 700–6000 voltampere teljesítmény közötti változatokban készül; általában hálózatok, kiszolgálók ellátására használatos, nagy áthidalási idővel. SNMP-n, weben át felügyel-

AZ ÁRAM ÉS A SZÜNET

Az MGE érdekes gondolatokat tett közzé tavalyi évben az áramkimaradásokról. Az elmúlt 30 évben legfeljebb 20 nagy áramkimaradás 500 millió embert érintett. Az áramszünetek három fő oka:

a termelés és szállítás, az éghajlatváltozás és az emberi hibák. A termelés és fogyasztás között felborult az egyensúly, például Olaszország nem termel annyi energiát, amennyit fogyaszt. A háztartási eszközök száma erősen megnőtt, nyáron például áratlanul sok energiát fogyasztanak a klímaberendezések. S már hosszú ideje nem újították fel az elosztóhálózatokat – Magyarországon sem. A túlterhelt hálózatok lekapcsolódásával a terhelés máshová terelődik, s ott is túlterhelést okoz, azt a hálózatot is lekapcsolja. Az egykor jókora tartalékkal tervezett hálózatok ma ugyanis kapacitásuk határán működnek, a tartalék a világon mindenütt elfogyott a rendszerekből.

Az MGE tanulmánya a globális felmelegedést nevezi meg második számú okként: víz híján nem működnek a vízi erőművek, viharok rongálják meg a hálózatokat. De talán ez is inkább a tartalékaiból kifogyott rendszerek röhögő fel.

Az otthoni fogyasztók által tapasztalt áramszünetek nagy része valamilyen emberi mulasztásra vezethető vissza: az MGE szerint mintegy 20 százalék a korán működésbe lépő megszakítóknak tulajdonítható, újabb 20 százalék az elromló berendezéseknek, 15 százalék a karbantartásban, üzemeltetésben történt emberi mulasztásnak.

Az egyre gyakoribb nagy áramszünetek és a gazdaság szereplőinek a folyamatos termelés iránti igénye egyre jobban ellentétbe kerülnek egymással. Az UPS-ek piaca talán ezért is bővül olyan gyorsan.

hető – külön bővítés árán. A tápegységek külső akkumulátorszekrényekkel bővíthetők; az egyszerű beruházás megőrzi értékét, ha bővül a védett hálózat.

Centralion

Magyarországon az Agenda-Age Kft. 1999 óta forgalmazza a Centralion termékeit; a gyártó ma már csak UPS-ek gyártásával és forgalmazásával foglalkozik. Több mint egy évtizedes gyakorlata van ezen a téren; kínálata a 400 voltamperestől a 300 kilovoltamperees készülékekig terjed. A nagyobbak persze SNMP-n át felügyelhetők.

A legkelendőbb terméke a kis- és közepes cégeknek (illetve otthoni használatra) szánt Blazer sorozat. Ezek Line Interactive működésűek, soros kapun keresztül felügyelhetők, s felügyeleti szoftver tartozik hozzájuk. A modemet, illetve telefonvezetékot villámcsapástól is védik. A Blazer sorozatba 400–2000 voltampere teljesítményű eszközök tartoznak, a kisebbek 10–30 percig tarthatnak üzemben egy PC-t.

Extor

Az Extor elektronikai Kft. elsősorban nem márkaképviselet, hanem tervező, tanácsadó cég, de hogy a megtervezett rendszerek megvalósításában is része legyen, azért több gyártóval szoros kapcsolatba került: a német AEG SVS, az olasz AEC SpA és a luxemburgi Picace termékeit forgalmazza. Ezek a gyártók többszörösen lefedik a teljes termékpalettát, s jöllehet igen nagy teljesítményű, háromfázisú tápegységeket is kínálnak, itthon csak a kisebb berendezések iránt van igény.

Az AEC Online szünetmentesek állandó tiszta szinuszos, felharmonikusoktól mentes áramot szolgáltatnak, érzékeny eszközök meghajtására is alkalmasak. Az AEC S sorozat 2–10 kilovoltampere teljesítményű, kettős konverziós on-line technológiát használ. Az AEC NS sorozat ugyanezzel a technológiával dolgozik, készülékeinek 1–6 kilovoltampere teljesítménye; mindegyik soros csatlakozón át felügyelhető.

MGE

Az MGE – Merlin Gerin néven – évtizedek óta jól csengő márkanév; az UPS üzletág 1996-ban különvált tőle, és MGE UPS Systems néven működik tovább. Az MGE 1964-ben az akkor még korszakalkotóan új félvezető-technológiára alapozta 5–15 kilovoltampere teljesítményű szünetmentes áramforrásait.

Magyarországon az ipari célú alkalmazásokhoz kicsi a kereslet, a számítógépekhez már jóval nagyobb. A Pulsar UPS család egy-két gép ellátására való; készülékei a 300–3000 voltampere teljesítménytartományban adnak védelmet, s ez egy számítógéptől egy kisebb hálózatiig meg is felel. A kisebbek Standby, a nagyobbak Line Interactive működésűek. A kisebb szünetmentes tápegységeken szabványos dugaszolóaljzat (konnektort) van, vagyis minden eszköz könnyen csatlakoztatható hozzájuk. A készülékek külseje szokatlan, de esztétikus. USB-kapu vagy soros kapu van rajtuk (a legkisebben egyik sem), a felügyeleti szoftver ezen át léphet velük kapcsolatba. A szoftver a legnagyobb készüléken a különböző kimenetekhez különböző áthidalási időket adhat, a fontosabb eszközöknek tehát hosszabb áthidalási időt hagyhatunk – nyilván egy másik eszköz rovására.

Trust

A Trust fiatal, erősen terjeszkedő cég, s ez azért is szembetűnő, mert nem a nagy cégeket célozza meg, hanem az otthoni felhasználókat, és az egy-két géppel

MGE Ellipse családtagok

felszerelt irodákat. És igyekeznek mindent kínálni nekik – szünetmentes áramforrást is; a Trust 400 Energy Protectort, illetve egy 500 és egy 600 voltampere teljesítményű készüléket; ezek védelmet adnak a túlfeszültségtől és RFI-szűrőjük (Radio Frequency Interference; rádiófrekvenciás interferencia) is van. A telefonvezetékot egy biztosítékon át csatlakoztatják, így védik a túláramtól. Hagyományos, Standby technológiával működik. Három védett kimenete van: egy számítógéphez, egy megjelenítőhöz és egy keveset fogyasztó perifériához – mondjuk, egy analóg vagy ADSL modemhez – való kimenete.

XP Energy Systems

Angliában is nagy hagyománya van a szünetmentes tápfeszültség-ellátásnak, sok komoly ipari rendszer működik az országban. A tápfeszültség-ellátás egyik vezető vállalatának részlege az XP Energy Systems; ezt a részleget az UPS-üzlet támogatására hozták létre. Partnerek tervezik, helyezik üzembe és tartják karban a készülékeket – ez a biztosíték arra, hogy optimális rendszerek kerüljenek piacra és használatba.

A széles körű termékpalettából az MSXL sorozat sokaknak lehet érdekes az itthoni piacon. Ezek Line Interactive működésű áramforrások a 800–3000 kilovoltampere tartományban. A legkisebb teljesítménye egy számítógép ellátásához egy kicsit soknak tűnik, az talán két kiesnek is elég, a nagyobbakkal pedig már kisebb hálózatokat is meg lehet támogatni. Az UPS-ekhez szoftver is tartozik, s az leállíthatja a számítógépet. Működés közben cserélhető az akkumulátorok; a készülékeken van LAN-csatlakozó is; a helyi hálózatot is védhetik a hirtelen áramfókésektől.

Az XP Energy Systemsnek van két bemenet kezelése is alkalmas készüléke: ha az egyik hálózat kiesne, akkor a másiktól tovább üzemelhet a rendszer – nyilván csak akkor, ha a két bemenetet nem ugyanoda kötöttük. De a két bemenet közül az egyik generátorról is kaphatja az áramot, s a generátor elindulásáig meg az UPS adja az energiát.

Összefoglalás

A szünetmentes tápegységek jóval korábban jelentek a piacon, mint a PC-k, hiszen az ipar különböző területein már sokkal előbb szükség volt rájuk. Nincs tehát abban semmi különös – ha időnként rácsodálkozunk is –, hogy milyen üzembiztosak, hiszen az iparban nem szeretik a „sebjaj, majd újraindítjuk” mentalitást... A nagy választékban biztosan találunk teljesítményben, kialakításban, és szolgáltatásokban a mi igényeinknek is megfelelő készüléket.

Személyre szabott védelem

A múlt év végén jelent meg a Symantec asztali gépekre szánt új biztonsági csomagjának, a Norton Internet Securitynak a legújabb, 2004-es változata. Cikkünkben arról számolunk be, hogy milyen tapasztalatokat szereztünk a magyar változat kipróbálásával

Múlt ősszel a Symantec is bevezette a szoftveraktíválást: termékeinek telepítésekor már nem elég megadni a termékkulcsot, hanem telefonon vagy az interneten át kapcsolatba kell lépni vele, bejelenteni a termékkulcsot, majd az általa adott aktivációs kóddal „aktiválni” kell a programot. Különböző módon a szoftver hamarosan megszűnik működni – a Symantecéi 15 nap elteltével. Ennek a jogosulatlan szoftverhasználat ellen kidolgozott módszernek a (törvényes) felhasználók körében meglehetősen vegyes a fogadtatása, a jogosulatlan felhasználók pedig az aktiváció nélküli (mert többnyire van ilyen változat is) – vagy a feltört szoftvert használják.

Szerencsére a Norton Internet Security (NIS) 2004 magyar változata (még) mentes az efféle úri huncutságtól, telepítés után akármeddig használható, ahogyan az jól nevelt szoftverhez illik.

A csomag három, önállóan is megvásárolható terméket fog össze: a Norton Antivírust, a Personal Firewallt és a kértelen elektronikus levelek szűrésére szolgáló Norton AntiSpamet. Egyetlen cikkben nem számolhatunk be valamennyi fontos jellemzőjükről: a Norton AntiSpamet tavalyi 51. számunkban már bemutatuk, s az Antivírusról is hamarosan sört kerítünk. Most csak az internethez, illetve a webhez való csatlakozás veszélyeit csökkentő tűzfalról és a hozzá kapcsolódó szolgáltatásokról lesz szó.

A csomagnak van Professional változata is, s az két további szolgáltatást kínál: törli a böngészés után a gépen maradt felesleges állományokat és akkor sem enged bontani a tárcsázásos internetkapcsolatot, ha már hosszabb ideje nincs rajta

adatforgalom. A tavalyi Professional változat emellett kényelmesebb tette a felhasználói fiók kezelését; ez most bekeült az új változat alapesomagjába.

Telepítés ellenőrzéssel

A telepítés vírusellenőrzéssel kezdődik; ha sok állományból áll a rendszer, akkor ez eltarthat egy ideig, de későbbre is halasztható. Ha rendszerünk vírusfertőzés miatt elindíthatatlanná vált, a telepítő CD helyreállító lemezként is használható (feltéve hogy az esetleg fertőzött rendszerállományok helyreállíthatók). Betölthetünk róla egy grafikus felület nélküli Windows98-at, és azzal elvégezhetjük a vírusellenőrzést.

A program használatához szükség van az Internet Explorer 5.01-re a 2. szervizcsomaggal vagy valamelyik későbbi IE-változattal, valamint a Windows Installerre. Az IE 6.0, illetve az Installer magyar változata rajta van a CD-n és automatikusan települ, ha szükséges. Már a telepítés alatt létrehozhatók a felhasználói fiokok. Erre természetesen később is lehetőség van, de itt arra is utasíthatjuk a NIS-t, hogy átvegye a Windows felhasználói fiokjait, ha vannak – vagyis ha közben használják a kérdéses gépet. Különböző magában a NIS-ben hozhatunk létre fiokokat. Háromféle fioktípus készíthető: a gyermek/tizenéves kategóriába sorolt felhasználó nem változtathatja meg a rá vonatkozó beállításokat, a felnőtt típusú már igen, s a programgazda bármelyik fiók beállításait megváltoztathatja.

A telepítés során az AntiSpam engedélyt kér a címjegyzék integrálására, s válogathatunk is a címjegyzékben. A személyes adatok védelméről gondoskodik

Privacy Controlnak szintén már a telepítés alatt megadhatjuk, hogy mely adatokat nem szabad kiengednie az internetre (a webre, e-mailben, gyors üzenetküldéssel), ha netán – figyelmetlenségéből – ki találnánk küldeni őket.

Az egyre újabb veszélyek (vírusok, betörési módszerek, trójai programok stb.) miatt a védelmi szoftverek frissítés nélkül hamarosan elavulnak. A NIS-hez egyéves frissítés jár, s a LiveUpdate funkció magától letölti a frissítéseket a cég kiszolgálójáról. A telepítésnek a frissítés az utolsó szakasza, de az is későbbre, az esetleg olcsóbb telefonszámra idejére halasztható.

Tűzfal szabályok szerint

A tűzfal kapu- és alkalmazásszinten figyelni a számítógép hálózati kapcsolatait: azt, hogy a gépünkön futó programok közül melyek akarnak a külvilághoz fordulni, illetve azt, hogy kívülről milyen csatlakozási kérelmek érkeznek. A tűzfal háromféle üzemmódba állítható: kikapcsolhatjuk – ezzel minden internetes kommunikációt engedélyezünk –, közepes szintre állíthatjuk – akkor csak az általa ismert trójai programok kommunikációját tiltja meg (ez valójában az alapszint) –, ha meg bekapcsoljuk, akkor mindent tilt, ami nincs engedélyezve.

Telepítés után csak a saját elemei (LiveUpdate stb.) vannak fenn azoknak a programoknak a listáján, amelyeknek szabad a külvilághoz fordulniuk. A hálózati ismeretekben nem jártas felhasználó a tűzfalon háromféle – alacsony, közepes és magas – védelmi szintet állíthat be. A nem használt kapukat a kapuletapogatás kivédésére mindhárom esetben elrejtja a külvilág elől, azok nem válaszolnak a kapcsolatkéresekre. Az alacsony beállításban a tűzfal csak akkor küld figyelmeztetést, ha az említett listában nem szereplő program fordul a külvilághoz, közepes és magas szinten minden hálózathoz fordulást jelez – s azok ezután engedélyezhetők vagy letilthatók. Az engedélyezettek listájába a figyelmeztetésekről is felvehető a kérdéses program. A Java kisalkalmazások és az ActiveX vezérlők alacsony és közepes beállításban figyelmeztetés nélkül futnak, magas szinten a tűzfal figyelmeztetést küld a betöltésükről. (Ez egyébként a legtöbb böngészőben is beállítható.)

A hálózati kapcsolatokat a tűzfal különböző szabályok szerint figyelni, telepítés után 18 általános, alaphelyzetben minden kapcsolatra érvényes szabályt alkalmaz. A szabályok sorrendje is számít, a magasabb szintűek felülbírálják az alacsonyabb szintűeket. A meglévő szabá-

lyok módosíthatók és új szabályokat is lehet készíteni, de jobb, ha ilyesmire csak a hozzáértő felhasználók vállalkoznak. A szabály lehet tiltó, engedélyező vagy figyelő. Figyeléskor a rendszer nem avatkozik be, csak naplózza a szabálynak megfelelő kapcsolatokat. Szabály definiálásakor meg kell adni a fogalom irányát (kifelé, befelé haladó vagy kétirányú), azután azt, hogy milyen számítógéppel vagy webhellyel való kapcsolatban alkalmazandó (alaphelyzetben minden géppel), milyen hálózati csatlakozásra érvényes (ha több van a gépben), milyen protokollokra (UDP, TCP, mindkettő, ICMP) és kapukra vonatkozzon, rögzítse-e az alkalmazását az eseménynaplóba, és végül küldjön-e riasztást a megsértésre tett próbálkozás esetén.

Az általános szabályok alól kivonhatók a különféle alkalmazások kapcsolatait; ezekre nézve külön szabályok készíthetők. S végül külön szabálylista vonatkozik a tűzfal által ismert trójai programokra – a telepítés után szám szerint 65-re –; persze mindegyik tiltó szabály.

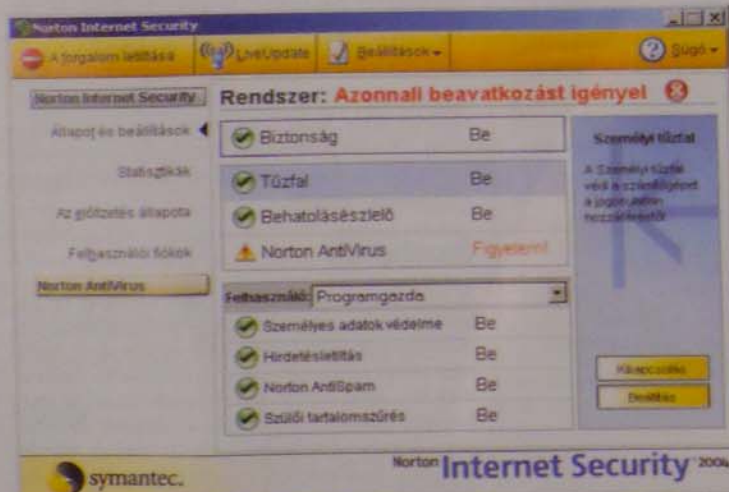
A tűzfalon beállítható a HTTP-forgalomban használt kapuk listája; a tűzfal mindegyiket engedélyezi és figyelni. Ha valamelyik webhely más kapukat is használna, akkor azokat a kapukat is fel kell venni a listára.

Támadó mintázatok

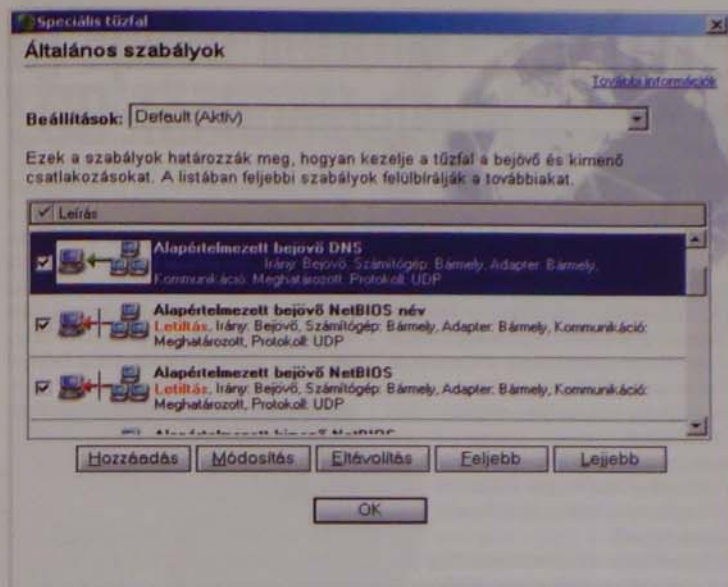
A behatolásérzékelő csomagszinten figyelni az adatforgalmat, és ez alapján ismer fel bizonyos támadástípusokat; válassza a gépen beállítható időt – legalább 30 percet – letiltja a forgalmat. Telepítés után 125-féle támadástípust ismer fel; a támadásminták listája manuálisan nem bővíthető, csak az internetről való frissítéssel. Előfordulhat, hogy a program valamelyik mintát alapul véve tévesen riasztást küld, illetve tévesen állítja le a forgalmat. Ha biztosak vagyunk a másik oldal megbízhatóságában, akkor átmenetileg megszüntethetjük ennek a bizonyos mintának a figyelését. A támadástípusokat csupán a nevük azonosítja, a leírásukat nem adja meg. Ha kíváncsiak vagyunk a részletekre, akkor fel kell keresnünk a Symantec megfelelő weboldalát; a Sütő csupán három támadástípusról szól bővebben.

Ki jöhet be?

A felhasználók jó része csak ügyfél, vagyis az interneten vagy a helyi hálózaton át csatlakozik más számítógépekhez, s más gépek nem csatlakoznak hozzá. Sok esetben azonban megosztja az erőforrásait, hozzáférést enged bizonyos mappákhoz vagy a géphez csatlakozó nyomtatóhoz. A NIS-szel ezeket a kapcsolatokat is védeni lehet. IP-címük alapján a Megbízható zónába sorolhatjuk azokat a gépeket, amelyeknek engedélyezzük a géphez való hozzáférést, és a Tiltott zónába azokat, amelyeknek nem. A hordozható gépek körül persze változhat ez a kör-

A központi kezelőpanel ugyanolyan, mint a korábbi változatban volt

A hozzáértő felhasználó itt definiálhatja vagy módosíthatja a tűzfalszabályokat

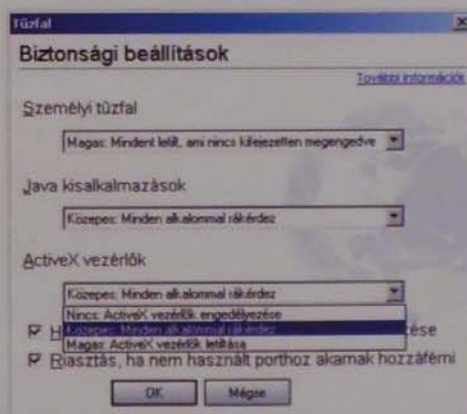
nyezet: nem mindegy, hogy a munkahelyen vagy otthon kapcsolódunk a helyi hálózatra, vagy modemmel az internetre. Ezért a NIS-ben négyféle környezetet állíthatunk be – a programban ezt helyszínek nevezik –: alapértelmezés szerinti, távoli, otthoni és irodai környezetet, s mindegyikben meg kell adnunk a megbízható és a tiltott zóna gépeit.

A program a környezet alapján magától rájön, hogy a gép melyik helyszínen van, és átvált a megfelelő beállításokra. A Sűgő itt nagyon helyesen figyelmeztet bennünket arra, hogy ha egy, a Megbízható zónába sorolt gépet sikeres támadás ér, akkor az onnan induló esetleges támadással szemben védtelenek vagyunk.

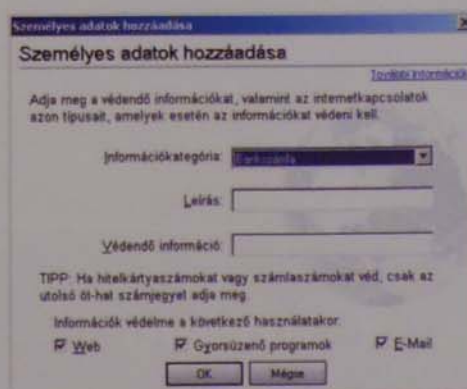
Szolgáltatások több felhasználóra

A tűzfal és a behatolásérzékelés működése érthető módon nem függ attól, hogy éppen ki használja a számítógépet. A szoftver további szolgáltatásai – kéréstlen levelek szűrése, személyes adatok védelme, hirdetések megjelenítésének a letiltása és a webtartalomzűrés – már felhasználónként, vagyis felhasználói fiókként szabályozhatók. A NIS kétféle felhasználói fiókot mindenképpen létrehoz, ha egyedül dolgozunk is a gépen: a programgazdát és a be nem jelentkezett felhasználót. Az utóbbi a gyermek/tizenéves kategóriába tartozik, vagyis nem módosíthat egyetlen beállítást sem.

A személyes adatok védelme nemcsak a definiált adatok kiküldésének ellenőrzésére terjed ki, hanem a süti (cookie-k) és a böngészőadatok felügyeletét is magában foglalja. A süti olyan kisméretű szöveges állományok, amelyeket a böngésző hoz létre a gépünkön a webkiszolgáló kérésére. Ezek egy része a webhelyről való kilépéskor törölődik, a többi

A védelem különféle elemei egymástól függetlenül is beállíthatók

Itt helyezhetjük védelem alá a kényes információkat, bár egyszerűbb, ha soha nem vesszük be őket a gépbe

azonban megmarad – ezekből tudja például a webkiszolgáló, hogy korábban már jártunk ezen vagy azon az oldalon. A webkiszolgáló lekérdezheti a böngésző típusát, hogy megállapíthassa, ismeri-e ez a böngésző a webkiszolgáló által használt HTML-változatot vagy kiegészítéseket, vagyis úgy jelenítheti meg a kért weboldalt, ahogyan kell. Ebből azonban az esetleges támadó megállapíthatja a használt operációs rendszer típusát is.

A személyes adatok védelme három fokozatra állítható, a fokozatok a süti, a böngészőadatok és a személyes adatok védelmének különböző kombinációi. Ezek persze egymástól függetlenül külön is beállíthatók. A legtöbb böngésző egyébként maga is lehetővé teszi a süti és a személyes adatok védelmének a beállítását. A weboldalon megjelenő hirdetések és kéréstlen felbukkanó – általában szintén hirdetést tartalmazó – böngészőablakok megjelenésének a letiltása azonban valóban újabb szolgáltatás, a böngészők ilyet nem kínálnak.

Beállítás webhelyenként

Ezek a beállítások nemcsak alapértelmezésként adhatók meg – vagyis minden webhelyre –, hanem webhelyenként más módon is. A program tartalmaz egy rövid – de bővíthető – webhelylistát, s azon beállíthatjuk, hogy mely helyeknek engedélyezzük a süti használatát, a korábban megtekintett webhelyek lekérdezését, a mozgóképek és a flash-animációk megjelenítését, valamint a parancsállományok (JavaScript kódok) futtatását.

A Java kisalkalmazások (Java appletek) és az ActiveX vezérlő futtatásának vagy letiltásának a beállításában a program kissé következtelen. Mint említettük, a minden webhelyre érvényes alapbeállítást a tűzfal ablakában végeztük el, a webhelyenkénti beállítást pedig itt. A JavaScript kódok, Java appletek és ActiveX vezérlők futtatása egyébként szintén beállítható a webböngészőkben is.

A hirdetések különböző jellemzőik vagy a letiltott hirdetések listájában szereplő HTML-nevük alapján ismeri fel a program. Ha valamelyiket nem tudja azonosítani, akkor azt nekünk kell felvennünk ebbe a bizonyos listába. A HTML-névhez úgy juthatunk hozzá, hogy a jobb egérgombbal rákattintunk a hirdetésre, és a megjelenő menüből kiválasztjuk a Tulajdonságok parancsot, az URL címében kijelöljük a nevét, a Ctrl-C billentyűpárral a vágólapra másoljuk, és a Ctrl-V-vel beillesztjük a NIS hozzáadás ablakába. Ha az alapértelmezés szerinti listába vesszük fel ezt a nevet, akkor a NIS minden webhelyen letiltja az ilyen nevű hirdetést (vagy képet, bármit).

Ennél jóval egyszerűbb módszer, ha a képernyőn megjelenítjük a NIS Hirdetőkatalógus nevű ablakát, és a böngészőablakból az egérrel áthúzzuk rá a hirdetést. A Szülői tartalomzűrésben megadhatjuk

a tiltott vagy a fiók használója által látogatható webhelyeket, kiválaszthatjuk azokat a programokat, amelyekkel a fiókhasználó elérheti az internetet (hogy egy új böngésző telepítésével ne lehessen átugrani a védelmet), és a látogatható hírcsoportokat. A legtöbb böngészőben is szabályozni lehet valamelyest a tartalomzűrészt.

Ki próbálkozott és mivel?

Az eseménynapló a tűzfal és a behatolásvédelem fontos eszköze: tanulmányozásával a szakember sok mindent megtudhat a támadókról, még akkor is, ha végül sikerült kivédeni őket. Navitis ugyanis azt hissi, hogy a kudarc elvonná a támadók kedvét. Előbb-utóbb visszaérek, és új módszerekkel próbálkozom. A NIS minden eleméről részletes naplózás és statisztika kérhető, figyelhető a hálózati forgalom és az élő kapcsolatok; persze egy valódi hálózatomonitorozó alkalmazás lehetőségei nem várhatók el tőle.

A LiveUpdate funkcióval letölthetjük a NIS négyféle frissítését, a tűzfal, a behatolásérzékelő, az AntiSpam és a szülői tartalomzűrés webhelylistáját. Nem muszáj valamennyit egyszerre; letöltés előtt válogathatunk közülük, illetve magában a programban is beállíthatjuk, hogy első lépésként csak értesítést kérünk az újabb frissítésről, a letöltésről később döntünk.

A NIS működése többletterhet ró a processzorra és helyet foglal el a memóriában; ha a konfigurációnk nem elég erős és nem kapcsolódunk folyamatosan a helyi vagy az internethálózatra, akkor érdemes kézi indítást beállítani, különben meg a rendszer betöltésekor való indítást kérni.

Alapeszköz

A 2003-as változatot tavaly bemutatott cikkünk óta sajnos a hackerek olyan aktívvá váltak, hogy a tűzfal és a behatolásérzékelő éppoly alapszoftvernek számít, mint az operációs rendszer vagy a szövegszerkesztő. Az internetre alkalomszerűen, modemmel és dinamikus IP-címmel kapcsolódó felhasználók sem lehetnek meg már ilyen szoftverek nélkül.

A NIS2004 legfontosabb újdonsága a korábban bemutatott AntiSpam és az, hogy magyar nyelven is megvan. Ennek és a magyar nyelvű kézikönyvnek a jelentőségét az angolul valamennyire tudó informatikusok hajlamosak lebecsülni, de az átlag felhasználónak ez nagy segítség. A frissítésekre vonatkozó egyéves időtartam az első telepítés időpontjával kezdődik; a rendszer akkor is emlékszik ennek az első telepítésnek a dátumára, ha eltávolítjuk, majd újratelepítjük a szoftvert; persze ha újrafarmázzuk a partíciót, akkor már nem. A 2003-as változat frissítésének egy évvel való meghosszabbítása az új változat árának a kétharmadába kerül.

Vírushelyzet – december

Cikkünkben bemutatjuk a múlt év decemberében felbukkant kártevőket. Megpróbálunk hasznos tanácsokat adni olvasóinknak, miképpen kerülhetik el a „gonosztevőket”

A múlt év utolsó hónapjában sem pihentek a vírusok készítői. Sajnos Magyarországon is felbukkantak kártékony programkódok, amint azt többen szomorúan tapasztalták...

Heloc

A Heloc (más néven Webber) trójai program; 2003. július 16-án küldték szét ismeretlenek több ezer címre egy, a CitiBanktól származó hamis hitelkérelem-visszaautóztatásnak álcázott e-mail mellékleteként. Azóta két újabb változata is megjelent. A levelek formátuma többfajta lehet.

A kártevő egy legfeljebb 100 nyitott kapcsolatot kezelő proxyt tartalmaz, amely nem próbálja elrejtetni a valódi kiszolgáló címét. Miután a fertőzött e-mail melléklete elindult, a trójai további állományokat tölt le a távoli helyről, s a teljes kód végül három állományból áll össze:

EXE downloader (5664 bájtt),

EXE trojan (39140 bájtt),

DLL component (5633 bájtt)

A fájlok a Windows rendszer könyvtárába kerülnek, véletlenszerűen választott névvel. A trójai az automatikus futáshoz nem iratkozik fel a rendszerleíró adatbázisba, hanem módosít néhány regisztrációs kulcsot, a velük meghívott DLL állomány tölti be a kód EXE állományát.

A Heloc felhasználói azonosítókat, online banki jelszavakat gyűjthet össze a megfertőződött gépről, és feltölti őket a támadó számítógépére. A nyitott kapukon át a behatolók online módon hozzájuthatnak a fertőzött gép állapotadataihoz és beállításaihoz.

I-Worm.Swen.A

Ez a vírus általában fertőzött elektronikus levelek mellékleteként érkezik, sőt IRC-n, Kazaa állománycserélőn és hálózati megosztásokon keresztül is terjedhet. Ha levél formában érkezik, annak véletlenszerűen lesz címsora, és Microsoft biztonsági javításnak álcázza a levelet. A Windows-könyvtárba másolja magát valamilyen véletlenszerű elnevezett állományként. A regisztrációs adatbázisban önmagára mutató bejegyzést készít, ezzel teremt módot arra, hogy rendszerinduláskor magától elinduljon. Beállítja, hogy az EXE, COM, BAT, PIF és SCR kiterjesztésű állományok végrehajtásakor elsőnek a vírus aktivizálódjon; először tehát a vírus fut le, majd az eredetileg elindítandó program.

Elsőnek futásakor egy üzenetablakot jelenít meg a következő szöveggel:

This will install Microsoft Security Update. Do you wish to continue?

Mindegy, hogy melyik gombra kattintunk, a vírus működésbe lép, de ha az IGEN/YES gombra kattintunk, akkor több ismert antivírus és tűzfalprogram futását is leállítja. A számítógépen található állományokban kutat e-mail címek után, s azokra a maga levelezőmoduljával továbbküldi magát. A fertőzött állományok törlésével, illetve a módosított regisztrációs adatbázis-bejegyzések helyreállításával lehet tőle megszabadulni.

Win95.Love.998

Állományfertőző, a memóriában megmaradó vírus; valószínűleg Koreából származik. Windows 9X/Me rendszereken terjedhet, NT-n nem működik. Átírja a relokációs szekciót, nem növeli meg tehát az állomány méretét, s ha ez a szekció nem elég nagy, akkor „elrontja” a programot: az többé nem fog működni, s már nem is lehet eredeti állapotába visszaállítani. A vírus átírja a program belépési pontjának címét a maga címére. Megvan benne az a szöveg, hogy „Löve” (ebből származik a neve), és lejátszik egy dallamot a belső hangszórón.

I-Worm.Tettona.A

Elektronikus levelekben terjedő féregvírus; a levél tárgya, szövege, valamint a csatolt állomány neve esetenként különböző lehet. Futásakor belemásolódik a Windows mappájába, s bejegyzést hoz létre egy regisztrációs kulcs alatt.

Hamis hibaüzenetet küld:

Error

VBRUN49.DLL not found!

WAB állományokban e-mail címek után kutat, majd a talált címekre az alapértelmezés szerinti SMTP-kiszolgálón át elküldi magát. Hátsó ajtó programként is viselkedik. Következő indulásakor nem hibaüzenetet küld, hanem kommunikációra megnyitja az 5001-es TCP kaput.

Win32.LazyMin.B

Kódolt polimorf vírus; egyszerű, 4 bájtos XOR kódolást használ. Aktivizálódása után kidob egy DLL állományt a TEMP mappába. Ez a DLL állomány egy billentyűzetfigyelő és -naplózó program, IRC Backdoor és állományfertőző funkciókkal kiegészítve; végignézi a számítógép valamennyi helyi és hálózati meghajtóját; megkeresi és megfertőzi a Windows PE állományokat. A billentyűzetfigyelő naplózza a lenyomott billentyűket. A hátsó kapu rész megpróbál IRC-csatornán, a 6667-es kapun át kapcsolatot létesíteni néhány IRC-kiszolgáló közvetítésével, majd parancsra vár;

- elküldheti a fertőzött számítógép IP-címét és egyéb rendszerinformációt;
- elküldheti a fertőzött számítógépen tárolt jelszavakat;
- lekérdezhetheti és elküldheti a fertőzött számítógépen futó folyamatok listáját;
- elindíthatja és leállíthatja a támadó által megadott FTP-kiszolgálót;
- leállíthatja valamelyik megadott futó folyamatot;
- programokat indíthat;
- kapukat nyithat meg és zárhat be;
- állományokat tölthet le valamely megadott helyről;
- újraindíthatja a fertőzött számítógépet;
- a fertőzött számítógépen átírhatja a CMOS-t (a BIOS-beállításokat)
- a fertőzött számítógépen formázhatja a C: meghajtót.

Win32.Parite.A

A memóriában megmaradó kódolt vírus. Egyszerű 4 bájtos (DWORD) XOR-kulcsot használ. 1732 bájttal hosszú; végig-

nézi az összes logikai meghajtót, EXE, illetve SCR kiterjesztésű Win32 EXE állományokat keres és fertőz meg. A vírus aktivizálódása után lefut a dekóder, majd a vezérlés átkerül a fertőző kódra. Létrehoz a Windows Temp könyvtárban egy TMP kiterjesztésű ideiglenes állományt; ez az állomány UPX-szel (EXE-tömörítővel) van tömörítve, és kiterjesztheti a fertőzést a hálózaton keresztül megosztott könyvtárakra.

A vírus az EXPLORER.EXE processzt megfertőzve igyekszik memóriarezidenssé válni. Módosítja a regisztrációs adatbázist, az állományimport tábla bejegyzéseit, és saját kódjára írja át őket. Dekóderét assemblyben, őt magát Borland C++-ban írták.

Mimail.L

2003. december 1-jén fedezték fel; szexuális tartalmú üzenetben terjedő féreg, s „visszaigazolások” is küld gyermekpornó anyagok megrendeléséről. Ezek a melléklet nélküli levelek valószínűleg a címzettek zaklatására és megrémítésére szolgálnak.

LEITOLD FERENC

+online: www.antivirus.hu
www.checkvir.hu

HATÓTÁVOLSÁG 1 M

**HÍVJA: VEZETÉK NÉLKÜLI
1234! WLAN ÉS ADSL EGYBEN.**

axelero
internet

Szeretne másoknál szabadabban és így egyszerre élvezheti a többfelhő letesebb tájékoztatásért hívja az 1

Új Epson vetítők LCD-technológiával

Decemberben jelent meg a piacon az Epson két új, LCD-technológiájú vetítője: az EMP-54-es és az EMP-74-es. A két készülék csak a maximális képfelbontásban tér el egymástól: az EMP-54-es 800×600 pontos, az EMP-74-es 1024×768 pontos képet vetíthet ki. A legkülönbözőbb körülmények közötti vetítést hat

előre programozott beállítás segíti. Az egyik a sötét felületre (például iskolai táblára) való vetítésre használható. A trapézkorrekcióval ±15 fókig kiigazítható a

nem teljesen függőleges felületre – vagy nem vízszintes felületről – vetített kép.

A bekapcsolás jelszóhoz köthető, és időzíthető a működés; a beállított időtartam letele után újra meg kell adni a jelszót.

A vetítők maximális fényereje 2000 ANSI lumen; ezzel a teljes kihasználtsággal a 200 wattos lámpa becslést élet-tartama kétezer óra, kisebb fényerejű (1500 ANSI lumen) üzemmódban 3 ezer óra. A kontraszt mindkét üzemmódban 500:1, a képarány 4:3 vagy 16:9 lehet.

Mindkét készüléken háromféle a kép- (analóg RGB, S-Video és kompozit videó) és hangbemenet; mindkettő soros és USB-kapun át vezérelhető; az egér külön soros kaphoz csatlakoztatható és van távirányítója is. Zajszintje a kisebb fényerejű üzemmódban 33 decibel, a nagyobb fényerejűben 38 decibel.

Mindkét készüléknek három év a szavatossági ideje; a méretük 315×97×240 milliméter, tömegük 2,9 kilogramm. Az EMP-54-es bruttó ára 626 850 forint, az EMP-74-esé 910 350 forint.

Nagyon kicsi Canon kamera

Akkumulátor nélkül mindössze 10 deka-grammos a Digital IXUSi, a Canon decemberben bemutatott digitális fényképezőgépe, és nagyon se igen lehet ne-

középre súlyozva átlagol, vagy egy pon-ton mér. érzékenysége: ISO 50, 100, 200 és 400 lehet. Gyenge megvilágításban a beépített vakuval deríthetjük a témát.

vezni: 90×47×18,5 milliméteres. 1/2,5 hüvelyk átmérőjű CCD érzékelője négy-millió képpontot rögzít JPEG vagy DPOF (Digital Print Order Format) formátumban, emellett AVI formátumú hangos mozgókép is rögzíthető vele. Maximális képfelbontása 2272×1704 képpont, mozgóképet legfeljebb 320×240 képpontos felbontásban vehetünk fel vele.

Objektívjének 6,4 milliméter a gyújtótávolsága – ez a 35 milliméteres filmmel dolgozó gépek körében 39 milliméternek felel meg –, fényereje 2,8. Autofókusz 5 ponton vagy a középponton állítja élesre a képet, s gyenge megvilágításban segédfényt használ. Fénymérője

Az expozíció kézzel vagy automatikusan vezérelhető. A géppel legfeljebb 8 kép-ből álló sorozatot is készíthetünk, 1,6 kép/másodperc sebességgel. A képek SD memóriakártyára rögzíthetők, a gépnek egy 32 megabájtos kártya is tartozéka.

A felvételeket 1,5 hüvelyk átmérőjű LCD kijelzőn nézhetjük meg vagy a PAL/NTSC kimeneten át egy televízió-készüléken. A PictBridge szabványt ismerő nyomtatókkal a képek közvetlenül, számítógép nélkül is kinyomtathatók. A gép USB-kapun át csatlakoztatható a számítógéphez; Windows és Macintosh operációs rendszerekhez való szoftvert adnak hozzá.

HATÓTÁVOLSÁG 30 M

Iltsen a teljes üzleti internetmegoldást kínáló Axelero BDSL-re most, metkapcsolat és a vezeték nélküli WLAN-technológia előnyeit. Rész- y látogasson el az www.axelero.hu honlapra. **ELŐNY ÖNNÉL**

Első közös Konica Minolta

A Konica Minolta januárban bemutatta a céggyejesülés utáni első – közös fejlesztésű – lézeryomtatót. Ennek a kisméretű, otthonra vagy kisebb irodákba ajánlott A/4-es nyomtatónak 1200 pont/hüvelyk a fizikai felbontása, sebessége 16 oldal/percenként. GDI típusú nyomtató, vagyis Windows operációs rendszerekből lehet vele nyomtatni. Beépített memóriája 8 megabájtos; párhuzamos és USB 1.1-es kapuval van felszerelve. Papírtálcája 100 lapot fogad, a használható papír tömege 60–163 gramm/négyzetméter lehet. A nyomtató burkolata újrahasznosított műanyagból készül, gyártásában nem használnak mérgező anyagokat, ezért sötét színű a műanyag. Kétféle kapacitású tonerkazetta használható hozzá, a kisebbik háromrezer oldalhoz, a nagyobbik hatezer oldalhoz elegendő, ha 5 százalékos az oldalak fedettsége. A tonerkazetta és a fényhenger egymástól függetlenül

cserélhető; a fényhenger 20 ezer oldalt bír. A nyomtató átlagos terhelhetősége 3000 oldal/hó, a maximális 15 ezer oldal/hó. Nettó bevezető ára 41 990 forint.

AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA:
CSÓRIÁN SÁNDOR

Fogyókúrán a Vaio

A Sony a világ legkisebb tömegű és legvékonyabb noteszgépeként mutatta be az 505 Extreme modelljét. Az 505-ös terméksalád új tagjának, a PCG-X505-nek, más néven 505 Extreme-nek figyelemre méltó a kialakítása. Az 505 Extreme eleje 9,7 milliméter „vastag”, de a két laprészt csatlakozásánál is csak 21 milliméteres, mely a noteszgépek között egyedülálló.

A vékony forma titka, hogy a Sony kutatói szézsugorították az alaplapt, amelynek mérete nagyjából akkora, mint egy Mini Disc, így elfér a billentyűzet, a merevlemez, az akkumulátor és a PC Card bővíthely közé.

Az alaplap mellett 0,4 milliméteres billentyűzet is segítette a noteszgép elvékonyítását. A Memory Stick bővíthely is a helytakarékoság miatt került az égérbe.

Az 505 Extreme-be az Intel Pentium M processzor 1 gigahertzes órajel-frek-

venciájú változatát építették be. Az alapkiépítésű számítógépben 512 megabájt memória és 20 gigabájt merevlemez van. Megjelenítője egy 1024x768 képpontos XGA felbontású, 10,4 hüvelyk képátlójú színes TFT LCD kijelző. A noteszgépben nincs integrált vezeték nélküli csatlakozó; a hálózati kapcsolattartáshoz szükséges Wi-Fi kártyákat a PC Card bővíthely kezeli.

A számítógép mérete 259x208 milliméter, az alapkonfiguráció szénszálas házban 785 gramm tömegű. A vásárlói igényeknek megfelelően lehetőség van a külső környezeti erőhatásoknak ellenálló házzal megrendelni a készüléket: a nikkelerosított szénzálas házban helyet foglaló számítógép tömege ekkor is csupán 825 gramm.

+online: www.sony.com
www.vaio.net

Az Opteron terápiája

Három új Opteron szerverlapkát mutatott be az AMD. A nagyobb órajel-frekvencián működő Opteronok egy gyorsabb memórialapka-szabványt is kezelnek. Az Opteron 148, 248 és 848 processzorok órajel-frekvenciája 2,2 gigahertz, s ez 200 megahertzel nagyobb, mint amivel az Opteron x46 termékek dolgoznak. Az Opteron 248 processzor már kapható, a másik két lapkára decemberig még várni kell.

Az Opteron 148-as 1000 darabos tétel vásárlásakor 733 dollárba, a 248-as pedig 913 dollárba kerül majd az Egyesült Államokban. A 848-as viszont sokkal drágább lesz, várható ára 3199 dollár.

Az AMD valamennyi terméksaládjában már négy 64 bites Opteron lapka van. A 100-as sorozatot a munkaállomásokba és az egyprocesszoros szerverekbe ajánlják, a 200-as sorozat tagjait pedig a kétprocesszoros rendszerekbe. A 800-as terméksaládot a nyolcprocesszoros nagyszerverekhez szállítják. Mindhárom processzorsalád tagjai 1 megabájtnyi L2 gyorsítótárral készülnek.

Ma csak az IBM kínál Opteronnal gyártott termékeket. Scott McNealy, a Sun Microsystems vezetője várhatóan a

Comdexen jelenti be, hogy a Sun is opteronos szerverekkel lép piacra.

A vásárlók az új processzorokkal már a 400 megahertzes PC3200 DDR SDRAM memórialapkákat is használhatják munkaállomásaikban és szervereikben. A PC3200-as memóriát nagy teljesítményű asztali számítógépben és munkaállomásban használják.

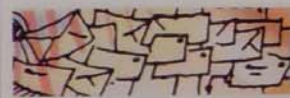
IT állásajánlatai rajtunk keresztül célba érnek!

kARRIER@idg.hu

COMPUTERWORLD
SZÁMÍTÁSTECHNIKA

Az átfogó informatikai hetilap

OLVASÓI LEVÉL

Jó-e a GPL?

Múlt heti számunkban közöltük a Network World nyomán Bradley Kuhn és Chris Sontag véleményét a szabad szoftver licenről (GPL – General Public License). A SUSE LINUX magyarországi irodájának munkatársa olvasói levélben reagált a cikkre

A SUSE szoftvereinek sikere Bradley Kuhn elképzelését támasztja alá. Ezek a termékek megfelelnek az ipari környezet szabványainak és elvárásainak, a szoftver részét magas szintű szolgáltatások is alkotják, de a felhasználók ettől függetlenül igény esetén módosíthatják, auditálhatják a szoftvert. Emellett sajnos az is igaz, hogy ezzel a módszerrel „érdemtelenül” lehet gazdasági előnyhöz jutni, mert a GPL licenclésű szoftverek tiszteletesen áron értékesíthetők. Itt viszont a védjegyek és a piac védik meg magukat, mert a védjegy, a márka összekapcsolódik egy bizonyos minőséggel a piacon, és a sikeresség szempontjából ez lesz mérvadó.

Chris Sontag hozzászólása kissé két-színű, mivel hosszú időközön át ők is a nyílt forráskódon alapuló szoftvertermékek élharcosai voltak; kicsit hiteltelen ez a párföldülés. Emellett nem is állja meg a helyét, amit mond. A SUSE példája pont azt mutatja, hogy nyílt forrású alapokon is lehet vállalati termékeket előáll-

ítani, amelyek a kereskedelmi értékű hozzáadott szolgáltatások miatt (oktatás, frissítés, certifikálás, support) kerülnek egyenrangú helyzetbe a zárt forráskódú termékekkel. A felhasználó ezáltal csak nyer: maga dönt, hogy milyen szinten száll be a dologba, és mikor mennyi szaktudást, pénzt, illetve erőforrást szán az informatikai infrastruktúrára; nem béklyózzák meg az előre, de hosszú távra fizetendő és jogilag záros határidőn belül lejáró licenckel.

Végül egy példa: képzeljük el, hogy vásárolunk egy autót, de egy adott típuson utólag nem cserélhetnénk le a kipufogót egy sportosabbra, nem tehetnénk bőrlést az utasterbe, valamint át sem festhetnénk, mert ez nem engedélyezett. A legtöbb ember ezeket a változtatásokat nem teszi meg (szíve joga), de ennek a korlátozásnak a hallatlan valóságúleg más gyártót választana magának.

SZENTIVÁNYI GÁBOR

ULX Kft. – SUSE LINUX magyarországi irodája
szentivanyi.gabor@suselinux.hu

Internetes rendszer a Boeing repülőgépein

Egyre több repülőgépet szerelnek fel a Boeing által kifejlesztett Connexion internetes rendszerekkel. A legfrissebb bejelentés szerint 2004-től a Japan Airlines nagy hatótávolságú repülőgépeinek egy részét is ellátják a repülés közbeni internetezésre szolgáló eszközökkel. A híradást csak egy nappal előzte meg a Singapore Airlines hasonló bejelentése. A két legnagyobb japán légitársaság egyike, a JAL lesz az első ázsiai légitársaság, amely a Connexion telepít repülőgépeinek egy részére. A tervek szerint az új rendszert 2004 decemberétől használhatják az utasok a Japán és London közötti járatokon. Ezt követik majd az amerikai, illetve európai úti céllal felszálló repülőgépek is.

A Connexion és a műholdak segítségével az utasok hordozható és kézziszámító-

gépeikkel akár az óceánok fölött is széles-sávú internetelérést használhatnak. A számítógépeket Ethernet csatlakozón vagy vezeték nélküli hálózaton át lehet a Connexion rendszeréhez kapcsolni. Az adatátvitel sebessége a körülményektől függ, de elérheti a másodpercenkénti húsz megabájt is. A sávszélesség legalább egynegyedét használhatják az utasok, míg egy másik negyednyi sávszélességet a televíziós adásnak tartanak fenn. Egynegyed részt a légitársaság használ, a maradék negyed pedig tartalékolják arra az esetre, ha más, a jövőben bevezetésre kerülő alkalmazások is az internetre kapcsolódnak.

+online: www.jal.com
www.boeing.com/connexion/

Rádió és telefon

A Nokia új mobiltelefonja, az 5140-es nemcsak telefonbeszélgetések lebonyolítására használható, hanem rádióként is kiválóan alkalmazható. A Nokia az első olyan mobilgyártó cég, amely egy GSM alapú telefonkészüléket rádiózási lehetőséggel is kiegészített.

Egyetlen gombnyomással kapcsolatba léphet egy másik rádiótulajdonossal vagy azok csoportjával a felhasználó.

Az 5140-esben a beépített rádió mellett egy digitális irányító, illetve egy integrált VGA-felbontású kamera is helyet kapott.

Ázsiában és Európában az új típust a 900, az 1800 és az 1900 megahertzes frekvenciákon lehet majd használni. A készülék együttműködik a GSM, a GPRS és az EDGE (Enhanced Data Rates for GSM Evolution) hálózati technológi-

akkal is. Az új Nokia-készülék Észak-Amerikában a 850, az 1800 és az 1900 megahertzes hullámhosszon működik majd.

A Nokia tervei szerint a készülék mindkét változatát 2004 második felében lehet majd megvenni. A telefon ára az Egyesült Államokban 150 és 200 dollár közötti lesz, az európai és az ázsiai fogyasztói árakról azonban még nincsenek információk.

A Nokia úgy tervezi, hogy a 2004-es évben több, rádióval felszerelt GSM alapú telefont is bemutat majd; közöttük a Symbian operációs rendszert alkalmazó intelligens készülékeket. 2005-től már a GPRS és a harmadik generációs WCDMA technológiájú mobiltelefonokban is lehet majd rádió.

A HÍREKET ÖSSZEÁLLÍTOTTA:
TRAUTMANN BALÁZS

HÍREK A TECHNOLÓGIA VILÁGÁBÓL

Új módszer az irodai munkaidő elütésére

Mivel a cégek az e-mailek küldését és a levelek tartalmát már jó ideje szűrik, egyre több dolgozó tér át az azonnali üzenetküldő szolgáltatásokra (MSN, ICQ). Az üzenetküldőkön továbbított tartalmat a cégek egyelőre nem vizsgálják, ezek a szolgáltatások tehát ideális lehetőséget kínálnak a magánlevelezésre, illetve a magánjellegű csevegésre.

A Surf Control felmérése szerint a céges üzenetküldő programot használ-

lók 31 százaléka már eddig sem riadt vissza ennek a szoftvernek a magán-célú alkalmazásától, s másik 68 százaléka úgy gondolja, hogy előbb-utóbb is „kihaznája” majd ezt a lehetőséget. A felhasználóknak több mint a fele (51 százaléka) tisztában van azazal, hogy a csevegés a munka rovására megy, hiszen az előugró ablakkal folyamatosan foglalkozni kell.

Amíg nincsen megfelelő szabályozás, illetve automatikusan szűrő szoftver, addig a munkáltatóknak bizonyos számolniuk kell az emiatti kapacitás-csökkenéssel.

Sony MiniDisc – 45 óra zenével

A Sony MiniDisc már nagyon régóta a piacon van, de mindig is versenyeznie kellett számtalan olcsóbb eszközzel. Technológiájának korszerűsítéséhez feltehetően az Apple iPod zsebzenegepe adta meg a végső lökést: az vagy 10 ezer zeneszámmal tárolható a belső merevlemezén.

A fejlesztés nagy előrelépés volt, hiszen a Sony új Hi-MD lemezén már 1 gigabájt adat is tárolható – zene, dokumentum vagy fénykép. Ha ez 48 kilobiten tömörített zene, akkor 45 órnyi hanganyag fér el egyet-

len hordozón; a mostani 80 perces lemezekben, ugyanilyen tömörítéssel csak 13 órnyi anyag rögzíthető.

Ha a lejátszóegységet a számítógéphez kötjük, akkor külső, USB-s merevlemezként is használhatjuk, s tetszőleges tartalmat menthetünk ki rá. A legolcsóbb lejátszó ára magyar pénzre átszámítva 40 ezer forint körülül lesz, a lemezeké 1500 forint. Az új Hi-MD lejátszókra és lemezekre azonban még áprilisig várni kell.

GYENGE A WORD JELSZÓVÉDELME

Ha bekapcsoljuk egy Microsoft Word-dokumentumon a módosításvédelmet, akkor meg kell adnunk egy jelszót, mert anélkül elvileg nem szerkeszthetjük a tartalmát. Egy nemrég feltárt hiba folytán azonban ez a védelem nagyon is törékeny, mert a jelszó könnyen eltávolítható a DOC-állományból. A Microsoft nem nevezte hibának ezt a most napvilágra került tényét: „a módosításvédelem pusztán arra jó, hogy a véletlen átírásoktól vagy szerkesztéstől megóvja a felhasználó-

kat, nem igazi védelem. Aki tényleg biztonságban szeretné tudni dokumentumait, az használja a megnyitási jelszót;

azt sehogyan sem lehet kiküszöbölni”. (Mi is megpróbáltuk a jelszót kiiktatni), s az egészen egyszerű: mentjük el a védett dokumentumot HTML formátumban, majd keressük meg a w:UnprotectPassword értékét. Az itt talált hexadecimális kulcsot keressük ki bináris szerkesztővel az eredeti állományban, és állítsuk csupa nullára: ezzel üresre állítjuk a jelszót.)

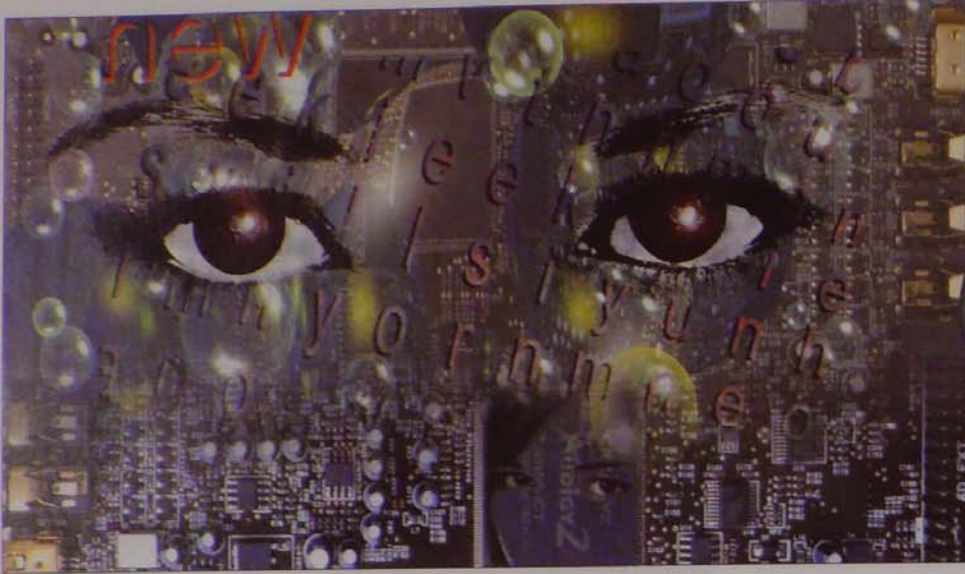

A méh DNS-lánca a világhálón

Az NHGRI – National Human Genome Research Institute nemrég bejelentette, hogy feltérképezte és ingyenesen elérhető adatbázisában közreadta a házi méh DNS-láncát. A házi méh DNS szekvenciájának hossza megközelítőleg tízed-akkora, mint az emberé: „mindössze” 300 millió DNS-párosból áll. Az NHGRI nagyjából egy éve kezdte meg a kutatást, és 7 millió dolláros

összeget szánt rá. A méh DNS-ének feltérképezése fontos eredmény, mert ezt a rovarfajt sokféle kutatásban vizsgálják, az emberi mentális betegségek, allergiák, antibiotikumok és X kromoszómás betegségek pontosabb megismerésére. A kutatók a későbbiekben szeretnék összehasonlítani a házi méh DNS-ét az afrikai méh DNS-ével, hogy kiderüljön, miért tér el ez a két faj olyan erősen egymástól.

SZERKESZTETTE: HORVÁTH ADÁM

Infopiac: stratégiák és milliárdok

A hazai infokommunikációs piac elmaradottságát a gazdasági elemzők és üzleti szereplők még 2002-ben is leginkább milliárdokban mérték

A szaktárca az elmúlt másfél évben azt akarta bizonyítani, hogy nemcsak a kormányzati finanszírozás megnyitására, hanem mindenekeletti stratégiai programokra van szükség. Erről beszélgettünk Kovács Kálmán informatikai és hírközlési miniszterrel.

– Ön 2002 végén, a tárca infokommunikációs programjának meghirdetésekor azt nyilatkozta, hogy nem csak milliárdokban, tehát pénzben kell számolni ahhoz, hogy Magyarországon megtörténjen az informatikai váltás. Ugyanakkor 2003-ban a kormányzat – összességében – mintegy 70 milliárd forintot fordított arra, hogy az ország legalább a közép-európai országokhoz felzárkózzon. Nincs ebben valami ellentmondás?

– Soha nem tagadtam, hogy kormányzati szerepvállalásra szükség van. Mindig hozzátettem azonban, hogy ha csak forintban számolunk, az adatok könnyen félrevezetőek lehetnek. Például a magyarországi vállalkozások és szolgáltatások forgalma az informatikai piacon már 2002 végén meghaladta a 2 milliárd dollárt, s ennek nagy részét a belső piac vette fel. Ez annyit jelentett akkor, hogy a magyar piac minimálisan másfél milliárd forint értékű terméket és szolgáltatást felszívott, ami egyaránt jelentkezett a kormányzatban, a vállalkozásokban és a szolgáltatásban. Ennek ellenére nemcsak az európai listán, hanem a közép-európai országok között is majdnem az utolsók között voltunk. Mindig hangoztattam, hogy nem elég ezt a forgalmat feltornáznunk, hanem mindenekeletti arra van szükség, hogy valóságos tartalmat állítsunk az információtechnológiai fejlesztések mögé, ami aztán egyértelműen öngerjesztő igényeket produkál. Merem állítani, hogy a tárca – ebből a gondolatmenetből ki-

Kormányzati szerepvállalásra szükség van

indulva – 2003-ban egyfolytában arra törekedett, hogy ezt a kettős feltételt megvalósítsa.

– Gyakorlati példát is mondana arra, hogyan sikerült koordinálni a támogatásokkal a tartalmat és az igényt?

– Nagyon egyszerű példával szeretném ezt illusztrálni. Nyugat-Európában még az eEurope-program 2001-es meghirdetése idején nagyon sok szó esett arról, hogy a kormányok akkor tudnak valóságos igényeket generálni, ha a saját hatáskörükbe eső területe-

ken kezdik meg a digitalizációt. Közelebbről ez annyit jelentett, hogy nemcsak szlogenekben, hanem a valóságban is létre kell hozni az e-kormányzás feladatait. Ez a kiindulás ahhoz, hogy a társadalom egyről kettőre léphessen. Mi ezt első lépésben úgy próbáltuk megoldani, hogy a tárca pályázatokat írt ki az önkormányzatoknak, hogy anyagilag is támogassa az informatikai rendszerek bevezetését. Emellett a program végrehajtásában sem hagytuk magukra az önkormányzatokat, hanem külön meghatároztuk, hogy melyik az a tanácsadói kör, amelynek szolgáltatását érdemes igénybe venni a megvalósításhoz. Gyakorlatilag ez azt jelentette, hogy nemcsak pénzt adunk, hanem tanácsot is, amellyel már tetszése szerint élhetett bármelyik önkormányzat. Hadd tegyem hozzá, hogy a kezdeményezésből országszerte nagyon jó megoldások születtek. Egerben, Ajkán, Zircen, Budaörsön, Kecskeméten, a fővárosban a II., III., XI. és XIII. kerületben, hogy csak néhányat említsék. Az önkormányzatoknál már nemcsak az elektronikus ügyfélszolgálatok meghonosítására töreksznek, hanem működésük egész rendszerét informatikai alapokra helyezik. Persze tudom, ezek a kezdeti lépések még messze vannak attól, hogy Magyarországon valóban létrejöjjön egy olyan, európai szintű e-közigazgatás, mint amilyenre szükség van. Az adóhatósági ügyintézésről az egészségügyi chipkártya elfogadásáig még nagyon sok metódust kell alkalmaznunk. De ezek a témák nem csak a mi tárcánk kompetenciájába tartoznak, ezeket a módszereket a közigazgatás egész intézményrendszerében ki kell munkálni. Ha a gazdasági szférát nézem, meg kell oldani például az elektronikus közbeszerzést, amely a korábbinál nagyobb nyitottságot jelent, és lehetővé teszi, hogy szélesebb verseny pályán mérjék össze a vállalatok képességeiket. Hozzáteszem, hogy Európa fejlett nyugati országaiiban sem általános még az e-közigazgatás. Szigetek vannak, ahol már megvalósultak a koncepciók, s sok területen még csak előkészítik az átállást. Az eEurope program 2005-re tűzte ki az átfogó reformot, s addig még nekünk is közel két évünk van hátra; ez idő alatt nagyon sokat haladhatunk előre.

– Az infokommunikációs piac szereplői gyakran szöve teszik a különböző fórumokon, hogy lassú a lépésváltás Magyarországon ahhoz képest, hogy még a közép-európai régióban is meglehetősen hátul kullogunk, akár az internetelterjedtséget, akár a hardverek elterjedtségét nézzük.

– Szerencsére most már szakmai körökben, de a nyilvánosság előtt sem esik szó a korábban sokat emlegetett lemaradásunkról. A 2003-as esztendőben elért 50 százalékos internet-előfizetői növekedés, a PC-vásárlás forgalmának 40 százalékos emelkedése már valódi változásokat tükröz. Ma már inkább az a kérdés, hogy fenntartható-e ez a növekedés. Egy dolog biztos. Tartós fejlődés csak valódi versenykörülmények között lehetséges. A 2003-ra jellemző támogatásos megoldás helyett 2004 – az olimpia éve – az informatika és hírközlés területén is a verseny éve lesz. Természetes és érthető azonban a piac türelmetlensége, mivel a piac dinamikája – a cégek üzleti terveit tekintve – a nagy multinacionális cégeknek, de a kisebb kommunikációs és informatikai vállalkozásoknak egyaránt nagyon fontos. De mindenképpen át kell tekinteni azt is, honnan indultunk. Az előkészítéshez időre van szükség, hiszen az építkezést nem kezdetjük csupán egyoldalúan felülről lefelé vagy éppen alulról építkezve, mert ez általános káoszhoz s feleslegesen eltérő milliárdos beruházásokhoz vezetne. Egy nagyon egyszerű példát hadd hozzak fel erre. Ha az alsóbb szinten létrehozzák az információs bázist, nem tudnak vele mihez kezdeni, mert nincs meghatározva az a fel-

Milliárdok várólistán

Múlt évben az államigazgatási szféra informatikai beruházásai jóval elmaradtak a cégek várakozásaitól. A BellResearch felmérése szerint mégis ebből a forrásból származott az informatikai vállalatok bevételeinek majd egyharmada

A közel 15 ezer magyarországi közintézmény 2002-ben összesen 76,8 milliárd forintot fordított informatikára – derül ki a BellResearch által elkészített legutóbbi, 2003-as Magyar infokommunikációs jelentésből. Ennek 54 százaléka származott saját – intézményi vagy költségvetési – forrásból, míg a maradék 46 százalékot pályázatok, alapítványok, támogatások, szponzorációk révén lehetett elnyerni. Összehasonlításképpen, 2002-ben a teljes magyarországi vállalati szféra – amelybe a BellResearch az 1–9 fős mikrovállalkozásokat is beleszámolja – mintegy 200 milliárd forintot fordított informatikai termékekre és szolgáltatásokra.

Álmok és realitások

A BellResearch éves rendszerességgel elkészített reprezentatív piaci elemzésének decemberben közzétett, az intézményi infokommunikációs piacról szóló részét ezer intézmény informatikaért felelős vezetőinek (2003. május előtti) megkérdezése alapján készítették el.

A közel 15 ezer közintézményt a BellResearch kutatói 4 főcsoportban (központi költségvetési intézmények, önkormányzati finanszírozású intézmények, oktatási intézmények, illetve egészségügyi intézmények) és 12 részletes tevékenységcsoportban vizsgálják. A jelentés a közsztűre infokommunikációs helyzetét a realizált eredmények és tényadatok, valamint a döntéshozók terveinek vonatkozásában is elemzi.

A közintézmények csaknem felének 2003-ban az alap informatikai infrastruktúra fejlesztése, illetve összehangolása volt a leginkább erőforrás-igényes feladat. A legnagyobb mértékben, 71 százalékos aránnyal az egészségügyi intézmények tartották ezt a legfontosabb előttük álló feladatnak. Emellett a legtöbben alapvető célként az internetkapcsolat kiépítését, fejlesztését, illetve az internetes megjelenést, honlapkészítést jelölték meg. A különböző típusú intézmények között persze nagyon nagy különbségek vannak: az internetes megjelenés fejlesztése leginkább az önkormányzati szférának volt a legfontosabb, míg ezt az egészségügyi intézményeknek csak elenyésző hányada tartotta elsődlegesnek az egyéb fejlesztésekkel szemben. Az ennél nagyobb befektetést igénylő vezetői-döntéshozó rendszerek

kiépítését 2003-ban a központi közigazgatási, illetve az egészségügyi intézmények mintegy harmada tervezte.

Sok az eszkimó, kevés a foka

Az informatikai cégek vezetői szinte kivétel nélkül csalódottan nyilatkoztak a Számítástechnikának a közigazgatási piacról. Mint elmondták, a költségvetési restriktiók miatt beszűkült a piac, és a tervezett, meghirdetett informatikai projektek jelentős része nem, vagy csak késve indult el. Az informatikai vállalata-

tok többségének újra kellett gondolnia év közben az államigazgatási szektor beruházásaira alapozott terveit. Az év vége felé aztán egyfajta hajrát tapasztaltak: sok projekt, amelyet korábban vártak, jóval rövidebb határidőkkel, de végül megjelent a piacon. A nagy informatikai cégek többsége idén a 2003-ban elmaradt projektek beindulását várja, illetve azt, hogy az európai uniós felkészülés folytatódik, sőt felgyorsul.

A cégek panaszával kapcsolatban Mohácsi Béla, az IHM információs társadalom-programok helyettes államtitkára

BRÜSSZEL ÖSZTÖNZI A KÖZIGAZGATÁSI REFORMOKAT

A központi közigazgatási szféra 2003-ban kivárt, illetve elhalasztotta beruházásait, és még az sem biztos, hogy ezek egyáltalán megvalósulnak 2004-ben – erősítette meg több cég képviselőjének nyilatkozatát Tóth András Mihály, az Oracle Hungary költségvetési szervezetek üzletágának vezetője. Helyi szinten a szervezetek már hozzá vannak szokva, hogy visszavonják vagy elhalasztják beruházásaikat, így ezen a területen a recesszió ellenére is volt néhány szóra érdemes projekt. A legnagyobb ilyen jellegű feladat a Nyíregyházi Főiskola gazdálkodási rendszerének kiépítése volt, amely szakit a közigazgatási szférára jellemző pénzforgalmi számviteli szemlélettel, és üzemgazdasági szemlélettel működik. A váltás jelentősége, hogy a főiskola a 2004-es

év elejétől látja tisztán működésének rentabilitását. Mivel az uniós elvárások átlátható gazdálkodást várnak el az intézményektől, arra lehet számítani, hogy a közeljövőben számos más intézmény is átalakítja gazdálkodási rendszerét – mondta Tóth András Mihály. Az első fecske a Honvédelmi Minisztérium lehet, ahol már 5-6 éve működik az amerikai szoftvercég gazdálkodási rendszere. Várhatóan még 2004-ben beindul a projekt, amely során a tárca rendszerét ráfordítás (üzemgazdálkodási) szemléletűre állítják át. Más minisztériumok részéről is tapasztalható már érdeklődés – tette hozzá az Oracle munkatársa, aki szerint az önkormányzatok esetében a kistérségi informatika támogatása hozhat áttörést.

annyt jegyzett meg: néhány évvel ezelőtt az informatikai cégvezetők még azért harcoltak, hogy az állam ne avatkozzon bele az informatikai piac alakulásába. Igaz, időközben megváltozott a helyzet, és a külföldi működőtőke beáramlásának lelassulása következtében a magyar informatikai cégek növekedési üteme is lelassult; 3-4 éve folyamatosan csökken – tette hozzá. Ugyanakkor ma az állam szerepe nyilvánvalóan meghatározó, hiszen nagy vásárlóként jelenik meg az informatikai piacon.

Közhaló: startra készen

Mohácsi Béla szerint ugyan a Közhaló projekt kiírása késétt, azonban szükség volt az alapos előkészítésre, amit az is jelez, hogy az eredményekkel szemben nem fogalmazódtak meg lényeges fenntartások. A 2004-es projektek alapvetően az előző évi programokra épülnek. Az Informatikai és Hírközlési Minisztérium az idén a költségvetés alapján 43 milliárd forintból gazdálkodhat, amelyből több, milliárdos nagyságrendű beruházást is megvalósítanak majd. Gyakorlatilag az idén kezdődik a Közhaló program azzal a céllal,

hogy középtávon Magyarország valamennyi közintézményét szélessávú kapcsolattal lássa el. A minisztérium az első fázisban hét közbeszerzési eljárást indított. Az eljárásokat december végéig lezárták, és valamennyi esetben győztest hirdettek. A Közhalóra a minisztérium az idén csaknem 4 milliárd forintot költ. Folytatódik a nyilvános internetpontok kiépítésére elindított eMagyarország program is; erre az idén közel 2 milliárd forintot fordítanak majd. Az IHM az elektronikus aláírások elterjesztése érdekében indítja el az e-Szignó programot; erre több milliárd forint forrást biztosít.

Ehhez kapcsolódik a szintén a közeljövőben induló e-Tár projekt is, amellyel az államigazgatás működéséhez feltétlenül szükséges információk, illetve adatok megfelelő helyen való tárolását akarják megoldani, hogy az adatok szükség esetén visszaállíthatók legyenek. Az első körben a minisztériumok és más, érzékeny adatokat kezelő állami szervezetek adatmentéséről van szó.

A 2004-es év meghatározó programjai között szerepelnek a különböző, részben EU-forrásokat felhasználó pályázatok, amelyeket az év elején négy témakörre – e-gazdaság, tartalomfejlesztés, e-közigazgatás és szélessávú internet – írnak ki. Ezekben a programokban a pályázóknak részben maguknak kell állniuk a fejlesztések költségeit, ehhez adódnak hozzá az IHM saját forrásai, valamint az európai uniós források. Mohácsi Béla elmondta, 2004 és 2006 között az IHM 34 millió euróra vállalt kötelezettséget, s ehhez az unió 94 millió eurós társfinanszírozást ad.

Mobil számhordozhatóság amerikai módra

Az egyesült államokbeli sajtóban nagy visszhangot keltett, hogy hatályba léptek a helyi számok hordozhatóságának (local number portability, röviden LNP) utat nyitó távközlés-politikai szabályok

Jóváhagyta az Amerikai Egyesült Államok távközlési felügyelete, az FCC ugyanis az LNP bevezetését, s ez azt jelenti, hogy 2003. november 24-től az amerikai előfizetők megtarthatják telefonszámukat, ha szolgáltatót váltanak – ha egyik mobilszolgáltatótól egy másikhoz mennek át vagy mobil-előfizetéssel cserélik fel eddigi vezetékcsatlakozásukat.

Várható hatások

Nyilvánvaló, hogy az FCC ezzel a lépéssel erősen ösztönözni akarja a mobiltelefonos kommunikáció terjedését. A kicsit epébb természetűek ebből arra juthatnak, hogy ezzel a törvényes eszközzel az FCC megpróbálja kirángatni a kátyúból a megfeneklett mobiltelefonos iparágat – mert annak a fejlődését az elmúlt években erősen visszafogta a lelassult növekedés és az egymás után következő nyereség nélküli időszakok. Mindig jó, ha több a felhasználó, és az előfizetői tábor esetleges bővülése miatt bővülő készpénzforgalom is mindig nagyon örövendese.

Az FCC-nek azonban végre tudomásul kellene vennie, hogy – legalábbis részben – felelős a dolgok jelen állásáért, hiszen maga indította el az ide vezető folyamatot: mondhatni, elárverezte a frekvenciasávokat, s ezzel egy már tízéves múltra visszatekintő – és a kormányzat konyhájára dollármilliárdokat hozó – felfogásmódot követett.

Új halak a horgon

Ezek a hatalmas bevételek persze végső soron az előfizetők zsebéből vándoroltak át a kormányzati kasszába. De ne térjünk el a tárgytól; az LNP bevezetésétől remélhető előfizetősám-növekedés éppenséggel arra ösztönözheti a szolgáltatókat, hogy növeljék a kapacitást (javítsák a szolgáltatás minőségét, a minimumra szorítsák le a megszakadt hívások számát, bővítsék az adatkapacitást), s esetleg arra is, hogy leegyszerűsítsék, megtisztítsák a maguk ügyfélszolgálati, árazási és számlázási struktúráját és politikáját.

Érdekes kérdés persze, hogy hány új előfizetőre számíthatnak a szolgáltatók a helyi számhordozhatóságot megengedő szabály hatálybalépése után. Végül is a hangátviteli piac kezd telődni, és senki sem hiszti, hogy óriási potenciális elő-

fizetői bázis állt ugrásra készen, s csak az LNP-re vár. Cégünk, a Farpoint Group úgy véli, hogy az LNP-vel alig-alig fog nőni az előfizetői állomány. Az LNP révén csak némely előfizetői csoport fog átvándorolni egyik szolgáltatótól a másikhoz – s ezzel semmit sem bővül majd az előfizetői állomány. Másfelől arra számítunk, hogy a vezetékcsatlakozású telefonra előfizetők közül elég kevesen térnek majd át mobiltelefonra – erre később részletesebben is kitérünk. Mindent összevéve tehát arra jutottunk, hogy az LNP – legalábbis mint távközlés-politikai módszer – nemigen hoz majd növekedést a mobiliparagnak.

Mevalósítások a gyakorlatban

Hogyan megy majd az áttérés? Ha valaki át akar menni egyik mobilszolgáltatótól a másikhoz, akkor az ő új szolgáltatójának fel kell dolgoznia az áttérési kérelmet, és az új szolgáltatóknak kell értesítenie a régit arról, hogy búcsút mondhat ennek az előfizetőjének. De jobb lesz nem elfelejteni néhány apróságot:

- az áttérésért valószínűleg ki kell fizetni valamekkora adminisztrációs költséget. Ez vélhetőleg nem lesz több néhány dollárnál, de szorozzuk csak meg ezt a néhány dollárt a cégnél dolgozó összes mobiltelefon-használó számával...

- előfordulhat, hogy az új szolgáltatóhoz szegődő ügyfélnek új telefonra lesz szüksége, mert a digitális cellás készülékekben három különféle technológiát alkalmaznak (bár manapság csak a GSM és a CDMA számít).

- azzal is számolni lehet, hogy ha valaki hosszú távú szerződést kötött a mostani szolgáltatójával és még ennek a szerződésnek a lejártá előtt megy egy másik szolgáltatóhoz, akkor büntetést kell fizetnie a szerződés megszegéséért.

- s végül ne feledkezzünk meg arról, hogy csak a helyi számok hordozhatóságáról van szó: nem választhatunk a mostani szolgáltatói területen kívül működő szolgáltatót (bár a már számos tervezetben felbukkant nemzeti szintű roaming, azaz helyongrási szolgáltatás enyhíti ezt a korlátozást; végül is, kit érdekel valójában, hogy milyen földrajzi területhez kapcsolódik az ő telefonszáma?)

S. alaposan mérlegelnünk kell, hogy valóban jobban járunk-e – anyagilag vagy a kapott szolgáltatás minőségét tekintve –, ha másik mobilszolgáltatóra nyergelünk át. Ne felejtjük el, hogy a mi

áttérésünkkel párhuzamosan más valaki esetleg a mi régi szolgáltatónk előfizetői táborát fogja majd gyarapítani.

Kétségtelen, hogy – mint már említettük – ezek a mozgások esetleg a szolgál-

vetni az egyetlen szám használatából adódó, s nyilván a mobilkommunikációra való áttérés mellett szóló előnyökkel.

- a mobilszolgáltatás jóval drágább, mint a vezetékcsatlakozás, és várhatóan drágább is marad.

- s az sem mindegy, hogy a mobilkészülék akkumulátora a lehető legrosszabbkor merülhet le – a vezetékcsatlakozás használatában ilyesmivel, ugyebár, nemigen kell számolni.

Jobb stratégia lehet megtartani a vezetékcsatlakozás vonalat, és ha szükséges, csupán átírányítani a hívásokat a mobilkészülékre. Ma ez tűnik a költségekben leghatékonyabb, egyszerűsített legmegbízhatóbb megoldásnak. Talán az is lehetséges volna, hogy a mobilszámot átvigyék

tatási színvonal emelésére és az árak csökkentésére ösztökélik a szolgáltatókat, szerintem azonban egy ideig nemigen számíthatunk tényleges javulásra – a helyi számhordozhatóság önmagában nem olyan nagy ösztönzőerő, s nem is igen hat, ha a szolgáltató azt tapasztalja, hogy nyert annyi új előfizetőt, amennyit elveszített.

Ha pedig valaki azt fontolgatja, hogy vezetékcsatlakozású mobilra cseréli, érdemes lesz tekintetbe vennie a következő néhány szempontot:

- a mobiltelefonok továbbra is jóval megbízhatatlanabbak, mint a vezetékcsatlakozású készülékek. Megszakadt hívások, lefedetlen, térrerő nélküli területek (vagy a szolgáltatás teljes hiánya a hálózat terheltsége miatt) – ezek nem csak amolyan apró bosszúságok. A mobiltelefonos iparágban mindenképpen meg kell oldania ezeket a problémákat – másfelől persze mindezeket a nehézségeket össze kell

vezetékcsatlakozás vonalat. Ebben a vonatkozásban még meglehetősen sok részlet tisztázatlan.

Ásó, kapa, nagyharang

Magam úgy gondolom, hogy már születésünkkor kapnunk kellene egy telefonszámot, s azt, ha valamikor szükséges, átvihetnénk bármely általunk választott szolgáltatóhoz vagy szolgáltatásra. Minthogy már nincs szükségszerű kapcsolat a számok és a földrajzi elhelyezkedés között, nem látok semmilyen okot, ami ezt meghiúsíthatná. Addig is az LNP gondoskodik arról, hogy ügyfeleink, munkatársaink és minden más ismerősünk akkor is elérhessen bennünket telefonon, ha búcsút intünk régi szolgáltatóknak.

CRAIG J. MATHIAS

a Farpoint Group amerikai tanácsadó és rendszerintegrátor cég igazgatója

Chip a bociban

Az amerikai mezőgazdasági ügyekért felelős miniszter, Ann Veneman egy olyan azonosítórendszer kialakítására tett javaslatot, amellyel automatikusan nyomon követhetők és adminisztrálhatók a mezőgazdasági haszonállatok. Az ehhez szükséges rádió alapú, lapkás azonosítást már több helyen is alkalmazzák különböző termékek azonosítására, illetve a repülőterei poggyászezelésben.

A rendszerrel az olyan egészségügyi vészhelyzetek is könnyebb lenne kezelni, mint amilyen az Amerikában, Washington államban 2003 decemberében felbukkant szívacsos agysorvadásos eset volt.

A tervet több nagy mezőgazdasági termelő és feldolgozó vállalat is támogatja. E szerint minden egyes sertés, szarvasmarha, baromfi, juh és más haszonállat egyedi, RFID alapú azonosítólapkát hordozna. Az U.S. Animal Identification Plan (USAIP) nevű tervet egy központi adatbázist is tartalmaz, amelyben a mintegy 200 millió haszonállat egyedi azonosítóira vonatkozó információkat tárolják majd.

A rendszer segítségével például a fertőzött egyed születési helyét is azonnal meg lehetne állapítani, és ez segítené a máshova szállított, fertőzött szarvasmarhák felkutatásában is. Ehhez az amerikai mezőgaz-

dasági hatóságoknak most négy napra volt szükségük. Az Egyesült Államok egész területét lefedő rendszer kiépítése a tervek szerint – a mai árakon – 600 millió dollárba kerülne. Az USAIP szerint a rendszert fokozatosan vezetnék be; végleges kiépítése, beleértve a megfelelő adatbázis felépítését és feltöltését is, 2006 júliusára fejeződne be.

Hálózat tévévezetékeken

Nyolc cég együttműködésének eredményeképpen hagyományos televíziós vezetékek segítségével lehet majd adattovábbító hálózatot kiépíteni a lakásokban, lakóházakban és azok környékén.

A Multimedia Over Coax Alliance (MoCA) tagjainak terve szerint a hálózat zenei és videóanyagok továbbítására lenne alkalmas. A MoCA tagjai között van a Panasonic márkáról ismert Matsushita Electric Industrial, a Toshiba, a Cisco Systems, a kábeltelevíziós piacon tevékenykedő Comcast, az EchoStar Satellite műholdas szolgáltató vállalat, a félvezetőgyártó Entropic Communications, a Motorola és a RadioShack.

A rendszer felhasználja a már meglévő, kiépített kábelvezetéseket, s a műsorszórása közel DVD minőségű lesz. A technológiáról egyelőre kevés adat került nyil-

vánosságra, csupán annyit lehet tudni, hogy az adatátvitel sebessége eléri a másodpercenkénti 270 megabitet. Ez többszörösen gyorsabb, mint a vezeték nélküli eszközökben alkalmazott IEEE802.11a szabvány 54 megabitje. Az IEEE1394 Firewire által kínált 400 megabit ugyanakkor csak rövidebb távolságokon alkalmazható.

A MoCA emellett vezeték nélküli elérési pontokat is kifejleszt. Ezzel a hálózat kábelvezetés nélküli szobákra, külső területekre is kiterjeszhető lesz, s a tervek szerint válogatni tud majd a továbbítandó adatok prioritásai között, így a valós idejű videofilmek adatait azonnal továbbítja majd, míg a kevésbé fontos adatokat, mint például az elektronikus leveleket esetleg később vagy lassabban. A csatlakozáshoz hagyományos, televíziós F csatlakozókat kell majd használni.

Idén növekedés várható

Az IDC legfrissebb tanulmánya 18 százalékos növekedést jósol a félvezetők világpiacán 2004-ben. Az elemzők szerint az ugrásszerű növekedés hajtómotorja a mobiltelefonok és PC-k eladásának bővülése lesz.

A félvezetőkben származó világpiaci bevételek 2003-ban elérték a 160 milliárd dollárt. A piackutató cég előrejelzése szerint a nagyon erős 2004-es év után a fejlődés 2008-ig visszaesik 12 százalékra, s ennek eredményeképpen a piac értéke 2008-ban 282 milliárd dollár lehet.

A múlt év második felében tapasztalható erős kereslet segít stabilizálni a félvezető lapkák átlagos eladási árát – állapítja meg a tanulmány. A mobiltelefonokhoz szállított lapkák mennyisége 2003-ban elérte az 530 millió egységet, míg a személyi számítógépekhez 152 millió egységnyt szállítottak. Az IDC számításai szerint mindkét piacon több mint 10 száza-

lékkal több lapkát használnak fel a készülégyártók az idei évben.

Kína egyre nagyobb szerepet játszik a félvezetőpiac fejlődésében. Ma ez az ország – a dinamikus fejlődő kínai gazdaságnak és a lakosság egyre nagyobb vásárlóerejének jóvoltából – a legnagyobb mobiltelefon-piac és a második legnagyobb PC-piac a térségben. Kínában már saját félvezetőgyártó üzemek és fejlesztőlaboratóriumok is vannak. Az IDC szerint ez a következő öt esztendőben a világpiacot is nagyban befolyásolni fogja.

A kínai félvezetőigény ma a 60 milliárd dollár forgalmú ázsiai-csendes-óceáni piac eladásainak egynegyedét teszi ki, s ez az arány az előrejelzések szerint a 2008-as évre meghaladhatja majd az 50 százalékot.

AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA:
TRAUTMANN BALÁZS

SAMSUNG

DigitAll túlélő

Samsung merevlemez tárolók egyedülálló módon 3 év garanciával a magyar piacon!

A folyamatos technikai fejlesztés eredménye:

- rendkívül csendes működés
- alacsony meghibásodási arány
- Serial-ATA felület

Az Ön kényelmet biztosítja:

- 3 év garancia
- közvetlen gyártói képviselet

A kiemelkedő teljesítményt és a versenyképes árat tesztgyőzelmek bizonyítják.

Keresse a Samsung HDD 3 év garancia matricát a számítógépeken!

SAMSUNG DIGITAll
everyone's invited
www.samsung.hu

Mindörökké repülés

Száz évvel és egy hónappal ezelőtt az Egyesült Államokban felszállt a világ első motorhajtású repülőgépe. A Wright fivérek ma bizonyára csodálkoznának az olyan szavakon, mint stewardess és szimulátor

Wilbur és Orville Wright 1892-ben alapított üzletet az Ohio állambeli Daytonban. Vállalkozásuk technikai jellegű volt és rövid időn belül sikeres lett – bicikliket gyártottak. A motor által hajtott repülő szerkezet gondolata azonban már jóval korábban elkezdte őket foglalkoztatni. 1878-ban édesapjuktól egy parafából és bambuszról készült játékreplőt kaptak, amelyet papírral borított és gumiszalagokkal lehetett indítani. A játékok hamar eltörtek, de a fiúkban mélyen megmaradt a nappalain nehézkesen átlebegő szerkezet emléke. Tíz évvel később Wrighték megépítették repülőjük első modelljét, egy pilóta nélküli, másfél méter fesztávolságú, sárkányszerű valamit, fából, drótból és textilből. A kísérlet nyomán Wilbur meggyőződéssel vallotta, hogy olyan repülő járművet is tud építeni, amely elbírná egy embert. Fivérével együtt tovább gyűjtötték az adatokat, elolvastak minden fellelhető cikket a repülésről. A próbákon azonban kiderült, hogy ezek nem megbízhatóak, ezért Wrighték saját szélesatornát építettek, így a gyakorlatban is tesztelhetők, hogyan lehet egy gépet a levegőben irányítani, illetve emelkedni vele. A légcsavart megtervezésére is a szélesatornát használták, miután felismerték, hogy a levegőben mozgásba hozni egy tárgyat nem ugyanolyan, mint a vízben, és a hajócsavart formája (eredetileg ezt akarták használni) erre nem alkalmas. Végül pedig – mivel az akkoriban létező motorok túl nehezek voltak – megépítették saját gázmeghajtású motorjukat. A hajtómű 12 lóerős volt és csupán 70 kilogrammot nyomott.

A nagy nap 1903. december 17-én jött el. Wrighték gépe, a Repülő (The Flyer)

10 óra 35 perckor indult útnak a Virginia állambeli Kitty Hawkban. A gépet Orville vezette; felszállás után 40 métert tett meg a levegőben, és az út 12 másodpercig tartott. Az esemény – mint írta 96 évvel később Bill Gates (igen, az a Bill Gates) a *Time* magazinban – „örökre összezsigorította a világot”. Érdekes viszont, hogy akkoriban a hír nem kavart nagy port: másnap csak négy amerikai újság írt róla, azok is szkeptikus hangnemben (egyébként egyes vélemények szerint nem is Wrighték építették az első igazi motoros repülőt, hanem a brazil Alberto Santos-Dumont. De ez más történet).

Súly és sebesség

Azóta tudjuk, hol tartunk: repülőterek és leszállópályák, turbinák és kerozin, pilóták és kapitányok, az elmaradhatatlan fekete, dobozszerű táskákkal. Ezekben körülbelül 20 kilónyi térképet, repülőter-diagramot és

A Wright-replő első felszállása – a gép mellett Wilbur sziald

kézikönyvet cipelnek, amelyek mind a repülés előkészítéséhez szükségesek. Bár a modern gépek fedélzeti számítógépei rengeteg feladatot elvégeznek a navigációtól a hajtóművek kezeléséig, vannak olyan számítások, amelyeket a földi személyzet ma is majdnem úgy végez el, mint 50 évvel ezelőtt – papírral és ceruzával. Így például azt is, hogy mennyi üzemanyag szükséges a repüléshez, és így számítják ki a gép súlyát vagy a felszállási sebességet is.

Egyes légitársaságok – az amerikai JetBlue vagy a német Lufthansa teher szállítási vállalata – most laptopok bevezetésével kísérleteznek, amelyeket a pilóták használnának. A szoftverek ugyanis pontosabb számításokat végeznek. Felszállásnál például az is fontos, hogy milyen megerhelés éri a hajtóműveket – ha főlegesen túlhajtják őket, akkor az több karbantartást igényel, és ez bizony költséges. De vannak ennél látványosabb példák is a laptopok fedélzeti használatára.

„Indulásra készen állunk”

A három évvel ezelőtt megtörtént esetet *Al Spain*, a JetBlue egyik gépének kapitánya mondta el a *USA Today* napilapnak. A Fort Lauderdale-i repülőtéren meghibásodott személyszállító blokkolta az egyik felszállópályát, ezért a légiirányítóknak át kellett terelniük az induló gépeket egy másik pályára. A többi légitársaság pilótáinak újra kellett számolniuk a felszállási beállításokat, s ez sok időbe telt. A JetBlue fedélzetén a laptop másodperceken belül megadta az új adatokat. „Ha jól sejtem, ti is adatokra várjátok” – közölte velük rádióan a légiirányító. Mire Spain: „Indulásra készen állunk.” Miközben gép felszállt, a többiek a pályán várakoztak. „Nemcsak, hogy megvoltak az adataim, de a számítógép pontosságának jóvoltából tudtam, hogy biztonságban vagyunk. Ez pedig óriási dolog” – mondta a pilóta.

A Lufthansa Cargónál van egy további fontos szempont is: az üzemanyag-fogyasztás. A cég 2002-ben 1,6 millió tonna árut szállított 450 célállomásra világszerte, ötezer alkalmazott segítségével. Az elhasznált üzemanyag, a kibocsátott égéstermék és a zajszint csökkentéséhez többek között optimális fel- és leszállási eljárásra van szükség. Ezért minden indulást pontosan megterveznek laptop segítségével. A kapitány és a pilóta bejelentkeznek a vállalat hálózatába vezeték nélküli rendszeren keresztül, és frissítik a repülőtéren és az időjárásra vonatkozó információkat: a felszállópályák hosszát, állagát és dőlésszögét, a levegő hőmérsékletét és nyomását, valamint a gép és a rakomány súlyát. Ezeket a Lufthansa saját fejlesztésű, T/O-Performance nevű szoftverébe táplálják be, amely kiszámítja az összes fontos adatot: a felszállási sebességet, az üzemanyag típusát és a hajtómű megerhelését. A számításokat a kapitány és a másodpilóta külön-külön végzi el számítógépén, és a járat csak akkor indul, ha az eredmények megegyeznek. A laptopok segítségével a Lufthansa Cargo 2002-ben 1,8 százalékkal csökkentette az üzemanyag-fogyasztást és az égéstermék-kibocsátást, miközben a szállítási teljesítményt növelték az előző évhez képest. A tesztelési időszak után a Lufthansa megállapodott az IBM-mel a számítógépek típusáról: a szállítási vállalat ThinkPad X30-as gépeket vásárol, 500 ezer euró értékben.

Ha unatkozik a stewardess

A Lufthansa informatikai beruházása nem elszigetelt eset. Tavaly az Egyesült Államokban felmérést végeztek a légiipar szereplőinek fejlesztési terveiről. Az eredményekből úgy tűnik, hogy a légiiparban még mindig a költségek csökkentésére koncentrálnak, mégis, az IT-befektetések terén enyhe növekedés mu-

NEW EUROPE – NEW OPPORTUNITIES!

Budapest, May 12-13, Wednesday-Thursday, 2004

The event of 2004

CEBC IS PROUD TO INVITE YOU TO THE FIRST **CENTRAL & EASTERN EUROPEAN CEO SUMMIT**

Our Summit in Budapest will bring together Business Leaders from Europe's fastest growing region just days after the EU's eastward expansion.

AN OPPORTUNITY YOU CAN NOT AFFORD TO MISS

For more information please feel free to contact us if you or your company would like to participate either as a sponsor, speaker or delegate at

THE FIRST CENTRAL & EASTERN EUROPEAN CEO SUMMIT.

Central European Business Centre

H-1026 Budapest,
Küküllő u. 8.

Phone: +36-1-398-1058

Fax: +36-1-398-1059

E-mail: info@cebc.hu

www.cebc.hu

Central Europe's
Premier Conference
Company

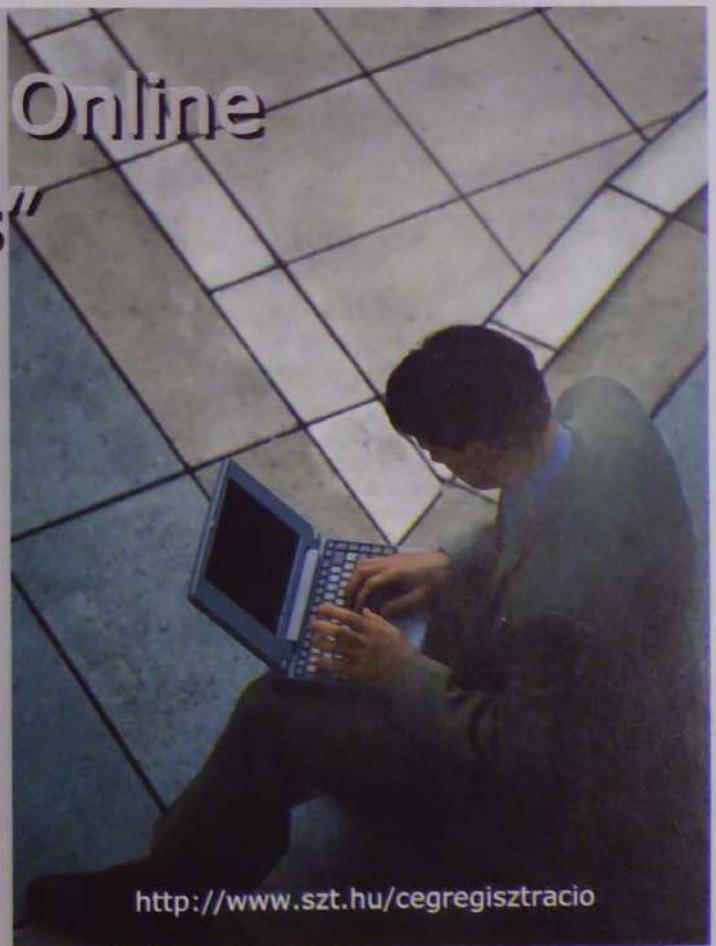

Számítástechnika Online „ICT cégadatbázis”

Regisztrálja cégét, legyen jelen a hazai információ-technológiai vállalatok között, kerüljön az IT iránt kiemelten érdeklődő olvasóréteg figyelmének középpontjába!

A már regisztrált cégek bemutatkozó anyagait, cégismertetőit megtalálhatják a <http://www.szt.hu/ceginfo> címen.

COMPUTERWORLD
SZÁMÍTÁSTECHNIKA
Információ első kézből

<http://www.szt.hu/cegregisztracio>

Az APC ott győz, ahol a hagyományos rendszerek elbuknak

InfraStruXure™

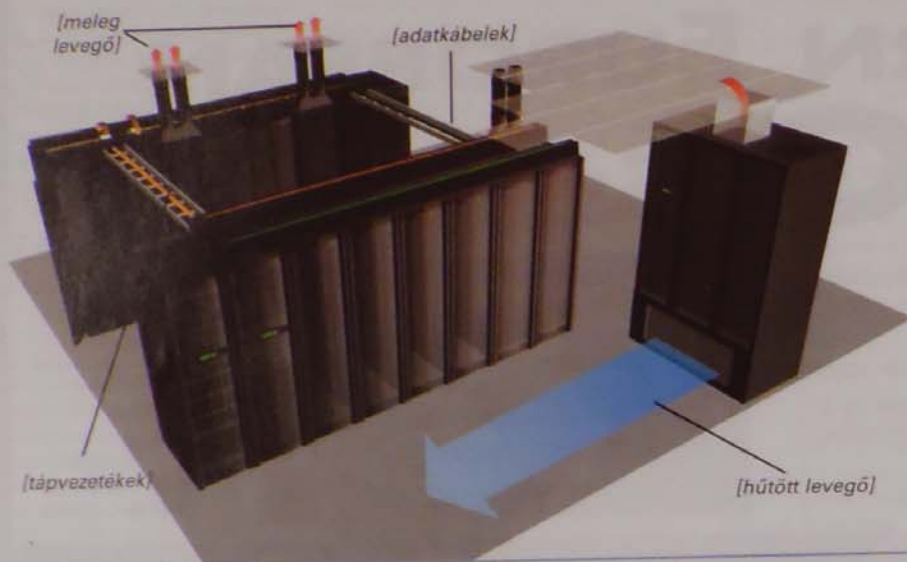
POWER RACK AIR

Open, adaptable and integrated architecture for on-demand network-critical physical infrastructure

InfraStruXure™ megoldások 1kW és 5 MW teljesítmény között

Az InfraStruXure™ az iparág egyetlen olyan szabadalmaztatás alatt álló, rack-környezetre optimalizált tápellátási és hűtési megoldása, melynek szabványosított elemeiből igényei szerint állíthatja össze saját rendszerét. Végre meghatározhat egy rendelkezésre állási értéket, növekedésével arányosan kell csak beruháznia, alkalmazkodhat a változásokhoz és csökkentheti költségeit.

Többet is megtudhat új, innovatív rendszerünkről a www.apc.com weboldalon.

„Az InfraStruXure™ előnye egyedülállóak. Az, hogy minimalizálhatjuk a beszállítótól való függésünket és jelentősen csökkenthetjük a szervizköltségeket, meghatározó okai voltak annak, hogy az InfraStruXure™ megvásárlása mellett döntöttünk.”

„Nem szorulunk többé névtelen külső karbantartókra. Az InfraStruXure™ plug&play jellegű megoldása lehetővé teszi, hogy akkor cseréljük vagy bővítsük az akkumulátorokat a rackszekrényben, amikor csak szükséges.”

Rob Leon, műszaki vezető, China Motion Telecom

A GCN „A legjobb technológiai újítás” díjának nyertese a FOSE-n, a Windows- és a Net magazinban „A legmagasabb szintű rendelkezésre állási megoldás” közönségdíját kapta 2002 márciusában. (A díjakat PowerStruXure™ kapta, mely azóta InfraStruXure™ márkanev alatt fut.)

Díjnyertes biztonság az asztali számítógépektől az adatközpontokig

Tűfeszültség elleni védelem

Védje otthoni és irodai elektromos berendezéseit. Elektromos vezetékek, telefonvonalak, kábelek, hálózati adatkábelek védelme.

Szünetmentes tápegységek asztali számítógépekhez

Megbízható védelem otthoni és irodai számítógépeknek, megfelelő szünetmentes tápellátással és tűfeszültség-védelemmel.

Szünetmentes tápegységek szerverekhez és hálózatokhoz

Nagy teherbírási védelem szerverekhez és hálózatokhoz, az IT környezetbe való beillesztés érdekében a kiegészítők és szoftverek teljes választékával. Torony vagy rack-optimalizált formában.

Szünetmentes tápegységek szervertermekhez és adatközpontokhoz

Három- vagy egyfázisú, skalázható, redundáns tápellátás-védelem adatközpontokhoz, létesítményekhez és létfontosságú alkalmazásokhoz.

Tápellátás-felügyeleti szoftverek

Megnövelheti beruházásainak értékét, ha hatékonyan felügyeli APC tápellátás-védelmi berendezéseit és tápellátási infrastruktúráját.

Rackek és rack tartozékok

Rendszerezze és védje IT berendezéseit csúsmínőségű rack-szekrényeinkkel és kiegészítőink széles választékával. Építse ki az Önnek szükséges rack-környezetet.

APC Smart- és Back-UPS akár: 20% illetve 35%-os árkedvezmény!

Az APC mindenre tud megoldást

Ha szeretné **INGYENESEN** megkapni az „Az adatközpontok és hálózati termék infrastruktúrájának túlméretezéséből eredő többletköltségek elkerülése” című tanulmányunkat, regisztrálja magát a promo.apc.com internet címen, a 68679v kódszám használatával.

APC™
Legendary Reliability™

Látogasson el a www.apc.com weboldalra. Tel.: (+36-1) 487-6220 • Fax: (+36-1) 487-6230 • Email: apcHUN@apc.com

©2004 American Power Conversion. Minden jogok fenntartva. APC2A3EFA-HU. A kiadott termékek elárthatók a fent bemutatottaktól. A jogi szabályozásról bővebben a promo.apc.com weboldalon olvashat.

APC Magyarország: Képviselet, 1123 Budapest, Alkotás u. 53. C.épület, II. emelet

04012